

Кам'янець – Подільська міська рада
Управління освіти та науки
Лабораторія дошкільного виховання
Дошкільний навчальний заклад №2

**Багатобарвний світ
мистецтва:
PAPER ART**

2015

Автор-упорядник:

Кульчицька Оксана Віталіївна, вихователь дошкільного навчального закладу №2, м. Кам'янець – Подільський

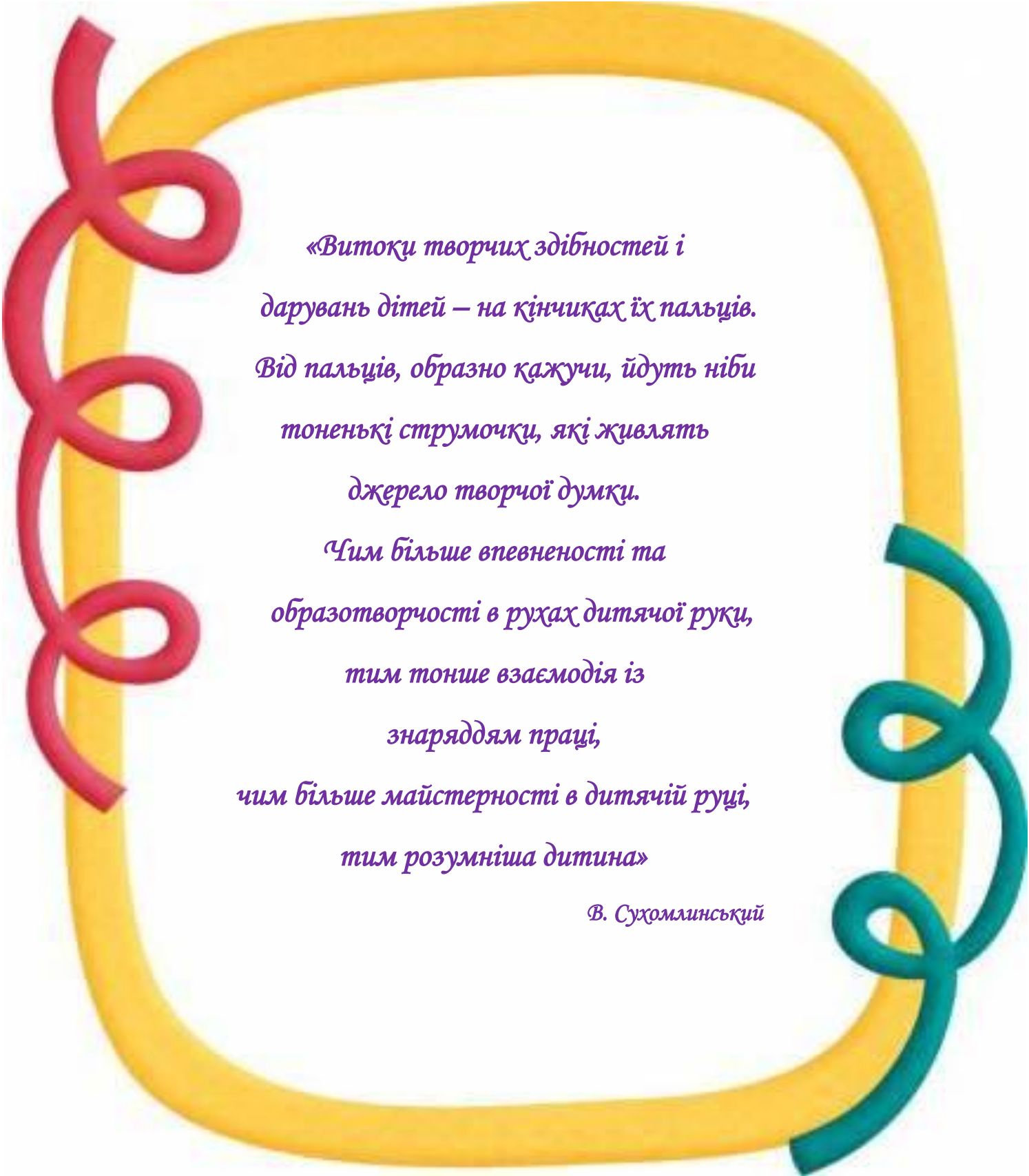
Посібник «Багатобарвний світ мистецтва: PAPER ART» містить матеріали, які допоможуть вихователю розвинути у дітей оригінальність, творчість, конструктивне мислення, рухову та зорову пам'ять, художній смак, дрібну моторику рук під час організованої діяльності з художньо-естетичного розвитку.

До нього ввійшли теоретичні матеріали з історії виникнення PAPER ART, методичні рекомендації щодо розвитку дитячих здібностей та розробки практичних занять.

Посібник рекомендований вихователям, студентам та батькам.

ЗМІСТ

Передмова.....	5
1 Історія виникнення паперу.....	7
2 PAPER ART як вид дитячої творчості.....	13
3 Види PAPER ART.....	19
4 Перспективний план роботи з дітьми для старшого дошкільного віку.....	41
5 Практичний матеріал з використанням технік PAPER ART.....	52
6 Цікавинки про папір.....	97
7 Глосарій.....	100
8 Література.....	104

«Витоки творчих здібностей і дарувань дітей – на кінчиках їх пальців. Від пальців, образно кажучи, йдуть ніби тоненькі струмочки, які живлять джерело творчої думки. Чим більше впевненості та образотворчості в рухах дитячої руки, тим тонше взаємодія із знаряддям праці, чим більше майстерності в дитячій руці, тим розумніша дитина»

В. Сухомлинський

ПЕРЕДМОВА

Становлення творчо активної особистості – важливе завдання сьогодення. У процесі створення виробів з паперу в дитини формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності. Під час творчої діяльності дитина має можливість доступними засобами виразити свій емоційний стан, своє ставлення до навколишнього світу, вчиться самостійно створювати прекрасне, помічати його в повсякденному житті та у творах мистецтва.

У Базовому компоненті дошкільної освіти у розділі «Культура» зазначається, що дитина повинна прагнути відійти від шаблону, виявляти вигадку та фантазію, винахідливість, експериментувати, вдосконалювати. При цьому вона має вміти передавати свої думки, почуття, стан, настрій, фантазії через творчу діяльність.

На важливість використання паперу в діяльності дитини звертав увагу А.С. Макаренко. Він вказував, що матеріали (папір глина, дерево, і т.д.) «ближче всього до нормальної людської діяльності: з матеріалів людина створює цінності і культуру ... В іграшці – матеріал є багато хорошого реалізму, але в той же час є простір для фантазії, не просто уяви, а великої творчої фантазії».

Саме художньо-естетична культура засобами PAPER ART – одна з найбільш дієвих форм естетичного опанування світу дітьми. Через PAPER ART діти виражають своє ставлення до побаченого і почутого, виявляють заповітні думки і почуття. Тому, PAPER ART відіграє вагомую роль у освітньо-виховному процесі, який традиційно належить до творчо-продуктивної діяльності, в процесі якої дитина створює з різних матеріалів корисні та естетично значущі предмети та вироби.

В процесі виконання робіт з паперу дитина ніколи не лишається пасивною, вона вчиться самостійно спостерігати, досліджувати, випробовувати, порівнювати, винаходити. У різних техніках PAPER ART дошкільник знаходить найвищу зацікавленість, успішність, і, що важливо,

низький рівень стомлюваності. Ці фактори позитивно впливають на загальний психічний, розумовий та творчий розвиток дитини.

Працюючи з різними техніками PAPER ART, діти мають змогу задовольнити потребу щодо створення чогось нового, змінити форму зображених предметів, дослідити їх можливості та властивості. Варіативність паперу з різними матеріалами, їх легка трансформація, постійна змінність та абстрактність сприяють вільному виявленню ініціативи, творчого пошуку, сприяють формуванню у них пізнавальних інтересів та самостійності.

Таким чином, є всі підстави розглядати художньо-естетичну культуру дітей, як важливий елемент гармонійного та творчого розвитку дитини. Займаючись нею, діти пізнають багато нового, розвивають художньо-творчі здібності. Впровадження в діяльність дітей дошкільного віку художньо-естетичної культури засобами PAPER ART є важливим та цінним заходом, що стимулює загальний особистісно-творчий розвиток дошкільника.

Всі культурні цінності, накопичені людством – результат їхньої творчої діяльності, і те, наскільки просунеться вперед людське суспільство в майбутньому, визначатиметься творчим потенціалом підростаючого покоління.

Усвідомлюючи велику виховну значимість різних видів технік та враховуючи те, що саме художньо-естетична культура набуває широкого змісту в навчально-виховному процесі, вирішила обрати та висвітлити цю тему у своїй роботі.

Історія виникнення
PAPER ART

Сучасній людині важко уявити життя без паперу. Папір – це листовий матеріал з натуральних рослинних або штучних волокон. Історія виникнення паперу та розвитку паперової промисловості не так вже й проста.

Найдавніше лист було вирубано на стіні свого помешкання первісною людиною. На землі багато місць, де на скелях, стінах печер ми можемо побачити збережені видовбані малюнки і знаки, це – петрогліфи. Вони були не просто картинами, вони служили покажчиками меж володінь племен, місця полювання. Значить, ці малюнки і знаки передавали інформацію, іншими словами – були першими листами.

Але такі листи самі не могли доходити до адресата. З часом люди зрозуміли, що набагато легше писати на сирих глиняних плитках. Навіть зараз ми можемо їх зробити самі. Потрібно замісити глину з водою і дати трохи настоятися. Після цього злити зайву воду і підсушити. Тепер можна формувати глиняні таблички і наносити на них інформацію. Стародавні люди сушили їх на сонці або обпалювали на вогні для закріплення тексту. Такі плитки можна було посилати один одному на великі відстані. У Персії в епоху правління царя Кіра були поштові станції, де працювали гінці на конях, які доставляли листи-плитки.

Але ці плитки були важкими, їх виготовлення займало багато часу. Більш легким і міцним матеріалом для письма стало дерево. Наприклад, в Китаї люди випалювали ієрогліфи на бамбукових паличках за допомогою розпеченої голки. В Африці тексти вирізали на великих дерев'яних циліндрах. Наші предки-слов'яни подарували нам літопис, який написаний на 35 березових дощечках.

У Стародавній Греції, Римі, а потім у всій Європі люди писали на дерев'яних дощечках, а потім покривали їх воском. Такі дощечки в Русі називали цери. Паличка, якою видавлювали літери на воску, була з одного боку загострена, а інший її кінець мав форму лопатки і міг стерти напис. Таку дощечку ми можемо зробити, використовуючи замість воску парафін. Парафін потрібно розтопити і покрити їм поверхню дощечки.

Всі знають, що потреби – це потужний двигун прогресу. У пошуках більш практичних носіїв інформації люди пробували писати на дереві, його корі, листі, шкірі, металах, кістки. У країнах з жарким кліматом часто використовували висушені і покриті лаком пальмові листя. На Русі ж найпоширенішим матеріалом для письма була береста – певні шари кори берези.

Так звана берестяна грамота, шматок бересту з видряпанними знаками, була знайдена археологами 26 липня 1951 на розкопках в Новгороді. На сьогоднішній день таких знахідок більше семисот, вони свідчать, що в древньому Новгороді не тільки знатні люди, але навіть селяни і ремісники знали грамоту.

Більше чотирьох тисяч років єгиптяни використовували папірус (дар річки) – це очеретяна рослина, що росла на берегах річки Ніл. Рослина було легкою, сильною, тонкою і легкою для перенесення, і протягом тисяч років не було винайдено нічого кращого для письма та документування. Найраніший існуючий зареєстрований папірус датується 1-й Династією Єгипту, але передбачається, що він вже, можливо, використовувався за 4 000 років до н.е.

Крім використання для письма, папірус також використовувався для матраців на ліжках, для створення стільців, столів, і інших меблів, для виготовлення кошиків, сандалій, посуду, мотузок і човнів. Крім того, корінь папірусу був джерелом для виготовлення парфумів, використовувався в медицині і в їжу.

У другому столітті до н.е. в Малій Азії розвинулося велике ремісничє виробництво нового письмового матеріалу – пергаменту. Він виготовлявся з шкіри молодих телят і овець за досить складною технологією, але зате був дуже довговічний. Великим плюсом пергаменту було те, що на ньому можна було писати з двох сторін.

Але пергамент не був доступним всім категоріям населення через високу ціну. Людство потребувало більш дешевий матеріал, таким матеріалом став

папір. Його назва англійською мовою «paper» походить від «папірус», матеріалу, використовуваного древніми єгиптянами, греками і римлянами. Деякі вчені вважають, що слово «папір» бере свій початок від італійського bambagia, Що означає – бавовна. Інші вірять, що українське слово папір походить від татарського «бумуг» (бавовна).

Більш ніж за дві тисячі років до нашого часу в Китаї була розроблена технологія виробництва паперу з кропиви. Вперше папір потрапила в європейські країни зі Сходу, там його навчилися робити з кори шовковиці. Європейські вчені розуміли, що шовковиця – це південна рослина і вона не так поширена на їхній землі, тому потрібно шукати інший матеріал для паперу. Вони вирішили, що так як папір складається з коротких рослинних волокон, то чи не можна добувати їх зі старого ганчір'я. З ганчір'я варили клейку масу, потім за допомогою преса віджимали воду, в результаті виходив папір, але він був дуже дорогий. Більш дешевим матеріалом стала звичайна деревина.

В Україні перші переробні підприємства, так звані папірні, були створені у XVI ст. відома, наприклад, папірня у м. Янові, про яку зустрічаються записи в Краківських актах 1552р. у 1578 р. була заснована папірня в м. Буську. В Острозі папірню збудував у 1580 р. князь Острозський. У 1625 р. для Києво-Печерської друкарні була заснована папірня у м. Радомишлі.

Згодом для виробництва паперу було винайдено багато спеціальних машин. Багатопильні машини розпилюють колоди на чурбаки, верстатикоробдирщікі знімають з них кору, машини-рубільщікі розбивають чурбаки на друзки, які по конвеєру направляються до котла, де з них в спеціальному розчині вариться рідка маса. А в іншому казані з тих же трісок варять клейку целюлозу. В змішувальному басейні обидві речовини перемішуються. Отримана суміш проходить через бумагоделательну машину, і після віджимання, прасування папір відправляється на фабрики, де роблять зошити, в друкарні – для друкування книг, газет і журналів.

До середини XIX століття папероробна машина перетворилася в складний агрегат, що працює безперервно і значною мірою автоматично. У XX столітті виробництво паперу стає великою високомеханізованою галуззю промисловості з безперервно-поточною технологічною схемою, потужними теплоелектричними станціями і складними хімічними цехами з виробництва волокнистих напівфабрикатів.

Хронологія

105 — винахід паперу з бавовни Цай Лунем в Китаї.

600 — проникнення паперу в Корею.

625 — проникнення паперу в Японію.

751 — Таласька битва — проникнення паперу на Захід.

1238 — паперовий млин в Іспанії.

Близько 1770 — англійський паперовий фабрикант Джеймс Ватманом старший (англ. James Whatman) ввів нову паперову форму, яка дозволяла отримувати лист і папір без слідів сітки.

1799 — патент на винахід папероробної машини (Луї-Ніколя Робер).

1803 — установка папероробної машини в Великобританії.

1806 — патент на винахід копіювального паперу.

1816 — перші папероробні машини в Росії.

1827 — папероробні машини в США.

1856 — винахід гофрованого картону.

1857 — технологія отримання паперу з деревини.

Зараз є близько 5000 сортів паперу, які можна поділити на три основні класи:

1. Власне папір (гігієнічний, обгортковий та друкарський).
2. Картон.
3. Будівельний картон (для облицювання і ізоляції).

ВИДИ ПАПЕРУ

Сьогодні ми живемо за часів величезного інформаційного прогресу. Але це не означає, що паперова ера добігає кінця. Папір як і раніше є важливим елементом в процесі друкування, для багатьох людей читання книг залишається великим задоволенням, а книга в красивому виданні може стати чудовим подарунком на будь-яке свято. А значить, з упевненістю можна сказати, що папір ще довго буде займати важливе місце в нашому житті.

РАРЕР АРТ
як вид дитячої
творчості

Що таке мистецтво? Мистецтво – це творча художня діяльність (музика, балет, живопис, література, скульптура і т. д.), або досконале вміння у певній справі. Чи є робота з папером мистецтвом? Відповіді на це питання не так вже й просто, оскільки тяжко визначити ознаки, за якими цю певну форму діяльності можна віднести до області мистецтва. Тому простіше розглянути якості, характерні для занять, які без сумніву стосуються художньої діяльності. Серед таких якостей є:

Досвід показує, що одна з найбільш важливих умов успішного розвитку дитячої творчості – різноманітність і варіативність роботи з дітьми. Новизна обстановки, незвичайний початок роботи, красиві і різноманітні матеріали, цікаві завдання, можливість вибору і ще багато чинників – ось що допомагає не допустити в дитячу образотворчу діяльність одноманітність і нудьгу, забезпечує жвавість і безпосередність дитячого сприйняття та діяльності.

Важливо, щоб кожного разу створював нову ситуацію так, щоб діти, з одного боку, могли застосувати раніше набуті навички і вміння, з іншого –

шукали нові підходи, творчі рішення. Саме це викликає у дітей позитивні емоції, бажання творчо працювати.

Папір – один із найпростіших та найдоступніших матеріалів. У наш час існує багато різних видів паперу, що володіють різними властивостями і пластичними можливостями. В залежності від задуму та призначення виробу використовують папір різний за кольором, товщиною, текстурою. Вихователь вчить дітей різним прийомам роботи з папером: скочування, викладання, наклеювання. Крім того, робота з папером:

Розвиває в дітей здатність працювати руками, привчає до точних рухів пальців, у них удосконалюється тонка моторика рук, відбувається розвиток окоміру

Вчить концентрації уваги, так як змушує зосередитися на процесі виготовлення поробки, вчить слідувати усним інструкціям

Розвиває художній смак і творчі здібності дітей, активізує їхню уяву і фантазію

Працюючи з папером формують у дитини позитивне ставлення до праці, вона відчуває задоволення і гордість від результату своєї роботи. Якщо результат успішний, дитина затверджується у своїх можливостях, починає вірити в свої сили, впевнено береться за нову роботу.

Ні для кого не секрет, що дітям властивий природний потяг до прекрасного. Їм подобається створювати красиві і цікаві речі власноруч. PAPER ART – саме той вид творчої діяльності, у якому дитина має змогу реалізувати цей потяг.

Майстерність з паперових смужок має значні переваги порівняно з іншими видами образотворчої діяльності, тому що папір є доступним

матеріалом, а заняття з цього виду творчості не потребують тривалої підготовки. Робота з паперових смужок сприяє розвитку об'ємно-просторового мислення та фантазії. Займаючись цим видом творчості, **діти вчаться:**

порівнювати різні предмети

виділяти типові риси в образах

спостерігати

*спрощувати форми, залишаючи
найголовніше*

Заняття створення виробів з паперових смужок плануємо, послуговуючись принципом поступового ускладнення завдань. Спочатку ми вчимо дітей створювати найпростіші, базові форми, а потім – більш складні, насичені деталями виробу.

На першому занятті розповідаємо дітям, що звичайну паперову смужку можна легко перетворити на «кільце», а з «кільця» нескладно зробити «крапельку», «листочок», «арку».

На наступних заняттях показуємо, як з базових форм фігурки, додавши «оченята», «хвостики», «ніжки» виходить готова іграшка. Тож, уже на перших заняттях діти можуть зробити фігурки гусенички, равлика, мишки або котика.

Далі вчимо дітей видозмінювати базові форми — склеювати, розрізати, відгинати їх частини у потрібних місцях, щоб виготовити складніші іграшки — зайчика, лисичку або вовка.

Відтак пояснюємо дітям, що одну або дві смужки можна скласти

«гармошкою» або «віялом», скомбінувати їх з уже наявними деталями: робота з тонкими смужками — завширшки 1 см — потребує більше часу, тому для виготовлення одного виробу з тонких паперових смужок плануємо два або навіть три заняття, залежно від складності завдання. Тонку паперову смужку перед склеюванням можна накрутити на сірник, що дасть додатковий декоративний ефект.

Після того, як діти засвоїли певний блок інформації, надаємо їм можливість попрацювати самостійно – пофантазувати та втілити свої задуми у життя. Зазначимо, що під час самостійної роботи дітей педагог допомагає їм порадами, нагадує про той чи той прийом, заохочує їх до реалізації нестандартних рішень.

Під час виконання робіт із паперу в дитини відбувається тренування рухів пальців рук. Відомо, що розвиток зон мозку, які відповідають за мовлення, відбувається під впливом імпульсів, що йдуть від пальців. Якщо розвиток рухів пальців відстає, то затримується і розвиток мовлення, хоча загальна фізична активність дитини при цьому може бути нормальною.

Стимулювання мовленнєвого розвитку дітей шляхом тренування пальців рук є одночасно й підготовкою руки до письма. В. О. Сухомлинський писав «Творчість відкриває в дитячій душі ті потаємні куточки, в яких дримають джерела добрих почуттів. Витоки творчих здібностей дітей на кінчиках їхніх пальців. Чим більше майстерності в дитячій руці, тим розумніша дитина». Від пальців, образно кажучи, йдуть тоненькі струмочки, які живлять джерело творчої думки.

Паперове мистецтво дуже подобається дітям. Вони з гордістю демонструють свої вироби батькам під час виставок. Цей вид діяльності посів значне місце в освітньому процесі нашого дитячого садка. Вироби із PAPIR ART є не лише цікавим ігровим матеріалом, а й чудовими дизайнерськими роботами, що прикрашають наші інтер'єри.

Budu
PAPER ART

СКРАПБУКІНГ

(старший дошкільний вік)

У житті людини часто трапляються події, які мають цінність тільки для нього одного. Багато хто з нас ведуть щоденники, хтось зберігає вдома листа або малюнки дітей. Останнім часом техніка йде нам назустріч, і ми можемо зафіксувати важливі моменти фотоапаратом або відеокамерою. Але часом цього буває мало, адже іноді так хочеться повернутися в минуле, поділитися радістю з близькими і друзями. Тоді на допомогу може прийти скрапбукінг (від англ. Scrapbooking: scrap – вирізка та book – книга) – вид ручного творчості, в основі якого лежить декоративне оформлення фотоальбомів. Крім фотографій у таких альбомах присутні якісь пам'ятні для людини речі, наприклад, газетні статті, листівки, квитки. У кожному альбомі є певна тема: шкільне життя, весілля, поїздка на море і т.п.

Для Скрапбукінг зазвичай використовують альбоми розміром формату А4 (21x27 см) або 30x30 см. Але підійде будь-який розмір, на якому вам буде зручніше втілювати свої задуми. Такі альбоми розраховані на тривале зберігання, тому потрібно використовувати спеціальні матеріали. Для Скрапбукінг існує особливий папір, що позначений як «acid-free» і «lignin-free», тобто кислота і лігнін не зможуть зашкодити фотографій та листів. Також ярличок «СК-ОК» гарантує, що дана продукція протестована Creating Keepsakes magazine's experts for photo-safety і не зашкодить вашої творчості. Якщо такий папір купити не вдається, можна використовувати обгортковий папір, яскраві паперові серветки, кольоровий картон. Для Скрапбукінг не

годяться магнітні фотоальбоми, так як захисна плівка триматися не буде, тим більше, що такі альбоми недовговічні.

TUNNEL BOOK

(старший дошкільний вік)

Tunnel book – це один з різновидів паперових виробів. Своїм виглядом вироби в техніці tunnel book нагадують невелику книжечку з отвором всередині. Саме завдяки цій особливості техніка отримала свою оригінальну назву, що перекладається з англійської мови як «книжковий тунель». Саморобки в стилі tunnel book поєднують в собі різні паперові техніки: оригамі, вирізування, аплікація, скрапбукінг.

Перші вироби, що нагадують сучасні tunnel book, почали створюватися ще в 18 столітті, вони зображували сцени з театральних постановок. З розвитком цієї творчості tunnel book стали виготовляти на честь якої-небудь важливої події або заходу.

У 1840 р. був створений перший у світі підводний тунель, який перебував під річкою Темзою в Лондоні. Ця дата була відзначена створенням традиційної книги з зображенням всередині, з того часу мистецтво створення подібних книг і стали називати tunnel book.

Нове життя в даний вид творчості вдихнула Керол Бартон, автор книги «Скульптурні форми».

Виріб у стилі tunnel book в залежності від складності композиції може служити листівкою, фоторамкою або невеликою сувенірною книгою.

ПАП'Є-МАШЕ

(середній та старший дошкільний вік)

Пап'є-маше – оригінальна техніка для художньої праці у дитячому садку, початковій школі та сім'ї. У перекладі з французької «пап'є-маше» означає «жевана папір». Пап'є-маше було винайдено у Франції на початку XVI століття. За способом створення виробів з пап'є-маше нагадує ліплення. Тільки вироби моделюються не з глини, пластиліну або солоного тіста, а з так званого «паперового тесту». Основою для приготування такого незвичайного матеріалу служать старі газети або будь-який м'який, пухкий папір.

Спочатку пап'є-маше використовували для виготовлення ляльок. Зараз з пап'є-маше роблять муляжі, маски, навчальні посібники, іграшки, театральну бутафорію, шкатулки. В окремих випадках з пап'є-маше виготовляють навіть меблі та світильники, які не так-то просто відрізнити від «справжніх»!

Існує три технології виготовлення виробів з пап'є-маше.

Фрукти з пап'є-маше

За третім методом вироби склеюють подібно фанері під тиском з пластин твердого щільного картону.

Отриманий виріб ґрунтують і розфарбовують.

Фігурки можна ліпити скульптурним способом або ж створювати на основі побутової форми. Як болванки можна використовувати повітряні кульки, м'ячі, банки, пляшки, тарілки, вази, каркаси з дроту.

ПАПЕРОПЛАСТИКА

(старший дошкільний вік)

Паперопластика – сучасний вид мистецтва. На початку ХХ століття стали з'являтися перші роботи в техніці паперової пластики. Її використовували в своїх роботах художники. До кінця 20-го сторіччя паперопластику визнали, як окремий вид мистецтва. В даний час паперопластика широко використовують в дизайні інтер'єрів, створенні авангардної моди та інших напрямках.

Дивовижний це матеріал – папір. Натуральний, благородний, вдячний. А який несподівано пластичний! Трохи душевного тепла, трохи фантазії, трохи завзятості і на виході – приголомшливої краси об'ємні інсталяції. Дивишся на результат, і насилу віриться, що це всього лише тонкі листи

пресованої целюлози, розрізані під певним кутом, згорнуті в геометричні форми і склеєні між собою. Мистецтво моделювання художніх паперових композицій на площині і створення тривимірних скульптур об'єднано однією назвою паперопластика.

КОНСТРУЮВАННЯ З ПАПЕРУ

(II молодші, середній та старший дошкільний вік)

Ні для кого не секрет, що дітям властивий природний потяг до прекрасного. їм подобається створювати красиві і цікаві речі власноруч. Конструювання з паперових смужок — саме той **вид творчої діяльності**, у якому дитина має змогу реалізувати цей потяг.

Ми починаємо вчити дітей конструювати різні вироби з паперу, зокрема створювати об'ємні фігури, після того, як вони засвоїли основи аплікаційної діяльності. Така проста річ, як **паперова смужка**, раптом виявляється «чарівною» — такою, що може «перетворюватися» на різних тварин чи казкових персонажів. На кожне заняття діти чекають з нетерпінням, намагаючись вгадати: «На кого сьогодні перетвориться смужка?». Коли педагог пояснює хід роботи та показує, як зробити зі смужок ту чи ту фігурку, діти часто сприймають ці «перетворення» як фокус або чаклунство та супроводжують їх оплесками.

Конструювання з паперових смужок має значні переваги порівняно з іншими видами образотворчої діяльності, тому що папір є доступним матеріалом, а заняття з цього виду творчості не потребують тривалої підготовки.

Конструювання з паперових смужок сприяє розвитку об'ємно-просторового мислення та фантазії. Займаючись цим видом творчості, діти вчать:

- спостерігати;
- порівнювати різні предмети;
- виділяти типові риси в образах;
- спрощувати форми, залишаючи найголовніше.

Набувши навичок конструювання фігурок з паперових смужок, діти легко зможуть організувати своє дозвілля вдома. Потрібно ще взяти аркуш

паперу, вирізати кілька смужок — і почнуться дивовижні перетворення. А ще до цієї захопливої справи можуть долучитися друзі або батьки. Спільна творчість може перетворюватися у цікаву гру за казковим сюжетом, який легко розширювати, виготовляючи нові казкові персонажі. У зазначений спосіб дітям нескладно власноруч виготовити цікаві подарунки, що сприятиме вихованню турботливого та уважного ставлення до близьких людей.

ДЕКУПАЖ

(Пі молодші, середній та старший дошкільний вік)

Дивлячись на речі, оброблені в техніці декупажу, важко повірити, що це не розпис, а всього лише аплікація, зроблена з дуже тонкого паперу або серветки і покрита лаком. А якщо в роботі застосовувалася позолота або кракелюрний лак, що створює ефект старовини, то враження ще більше посилюється. Насправді освоїти цю техніку може кожен бажаючий, потрібно лише застатися терпінням і акуратністю. Напевно, найскладнішим етапом декупажу є вирізання необхідних елементів майбутнього візерунка. Адже й сама назва цього виду творчості походить від французького слова *decouper* –

вирізати. Декупаж прийшов до Європи з Азії та Китаю, де з його допомогою прикрашали ліхтарі, ширми і інші деталі інтер'єру, зокрема використовували як дешевий варіант інкрустації меблів. До нас популярність цього мистецтва прийшла недавно, кілька років тому, і ще не досягла високого рівня, деяким

людям просто незнайоме це слово.

Але, тим не менш, декупаж заслуговує того, щоб знати про нього більше і застосовувати для прикраси не тільки меблів, а й багатьох інших речей. Простір для фантазії в цьому виді прикладного мистецтва просто безмежний. Основою для декупажу можуть бути самі різні поверхні і

предмети: скляний і керамічний посуд, дерев'яні підноси і шкатулки, вінілові платівки і CD-диски, металеві коробочки з-під чаю або печива, обкладинки книг, рамочки для фотографій, корпуси мобільних телефонів, і навіть шкіряні сумки та взуття. А самі досвідчені умільці здатні прикрасити навіть декоративні жіночі прикраси – браслети, кулони, великі пластикові або дерев'яні сережки.

ВИТИНАНКА

(старший дошкільний вік)

Ще недавно тільки фахівцям знайоме слово «витинанка», сьогодні стало дуже популярним.

Витинанка від українського слова «витинати» – «вирізувати, вивертати» – старовинний вид народного декоративно-ужиткового мистецтва українців з багатими художніми традиціями.

Техніка виконання полягає у вирізанні ножицями, ножем або витісуванні сокирою сюжетних і орнаментальних композицій, ажурних або силуетних зображень, призначених для оздоблення житлових приміщень українських хат, виконаних з різних матеріалів: з паперу, по деревині, сухого листя дерев та інших природних матеріалів.

Витинанки з паперу, якими «розмальовували» стіни і печі в будинках відомі ще з початку XIX сторіччя. З промисловим виробництвом паперу, друга половина XIX століття, він стає загальнодоступним матеріалом для більшості населення України, тому витинанка надійно входить в селянський побут і займає в ньому не останнє місце. Простота і легкість технічних прийомів при виготовленні, різноманітність ефектів, що виникають при складанні паперу за певними схемами зміцнили становище витинанок і вони досить швидко набули популярності серед населення всієї України, а пізніше стали традиційною народною прикрасою хат українців.

Витинанками найчастіше доповнювали художній розпис в оселі. Ними прикрашали стіни – килимові і шпалерні витинанки, кріпили навколо вікон,

уздовж балок, під стелю за допомогою стрічок. В гармонійному поєднанні з писаними візерунками на печі, різьбленими дерев'яними побутовими виробами, вишитими рушниками, тканими предметами побуту витинанки являли собою особливу красу неповторного внутрішнього оздоблення української сільської хати. Починаючи підготовку до різдвяних свят або до Великодня, вирізали особливі витинанки, вони мали форму сніжинок, зірочок, фігур ангелів, хреста, нагадували квіти барвінку. Витинанку виконану у вигляді хреста закріплювали на балці де розташовувалася дитяча колиска і вона служила оберегом для немовляти.

Особливу користь приносить процес виготовлення витинанок маленьким дітям, оскільки допомагає розвивати дрібну моторику кистей рук, художньо-естетичний смак, образно-просторове мислення.

Дорослі при вирізанні витинанок мають можливість зануритися у захоплюючий світ далекого минулого України, сповнитися почуттями господарів, які прикрашаючи свій будинок до свята, вносять в свої оселі затишок, красу і вишуканість. А на передодні свят, в загадковій тиші своїх квартир вирізають різдвяні сніжинки і янголят, великодні писаночки.

АЙРІС ФОЛДІНГ

(старший дошкільний вік)

Техніка Айріс фолдінг виникла на території Голландії. Ця техніка досить проста і цікава для людей будь-якого віку, особливо вона подобається дітям, так як отримується в результаті зображення радує око об'ємом і яскравим просторовим рішенням.

На перший погляд дивна назва цієї техніки пояснюється досить просто – готове зображення, створене з використанням даної техніки, дуже нагадує за своєю структурою будову райдужної оболонки людського ока.

Спочатку для виготовлення робіт в техніці Айріс фолдінг використовували смужки кольорового паперу, за допомогою яких можна отримати найнесподіваніші і оригінальні зображення. Сьогодні широке

застосування при створенні робіт у цій техніці отримали атласні стрічки, оксамитовий папір, подарунковий папір кольоровий картон.

Техніку Айріс фолдинга без особливих зусиль можуть освоїти діти старшої групи, знайомі з числами першої сотні. Таке обмеження визначається необхідністю виконувати накладення смужок паперу або стрічок в певному порядку, зазначеному на малюнку-шаблоні.

Тепер хочеться трохи зупинитися на самій техніці. Під час виготовлення роботи в техніці Айріс фолдинга використовую Айріс-шаблон, на якому видно контури готового зображення, а також вказаний порядок і напрямок розміщення смужок паперу або стрічок, та їх колір. На підготовчому етапі на лист основи майбутньої роботи, зазвичай це щільний картон або щільний папір, наношу зображення шаблону. По контуру шаблону на аркуші основи вирізаю фігурне вікно, в якому надалі і з'явиться створюване зображення. Далі, відповідно до ширини смуг на шаблоні, готую смужки паперу або стрічки потрібного розміру. Ширина стрічок визначається, виходячи з розмірів ширини смуг на шаблоні. Для паперових смуг ширина смуги шаблону множиться на два і до отриманого результату додається кілька міліметрів для накладення однієї деталі на іншу.

Довжина смуг залежить від розмірів готового зображення, зазвичай буває достатньо нарізати смуги трохи більше, ніж максимальний розмір шаблону.

Кожна смужка паперу згортається удвічі. Стрічки вдвічі не згортаються, так як їх краї оброблені на виробництві.

Айріс-шаблон закріплюю на лицьовій поверхні паперу-основи таким чином, щоб його зовнішній контур строго збігався з вирізаним зображенням. Для простоти роботи з шаблоном його добре фіксую, щоб не сповзав під час роботи.

Після того, як підготовчий етап завершено, приступаю власне до виготовлення зображення.

Починати роботу слід з приклеювання смужки кольорового паперу або стрічки у відповідності з розташуванням смуги з цифрою 1 на шаблоні. При цьому важливо точно дотримуватися кордону смужок, позначені на шаблоні.

Після того, як перша смужка буде розміщена в строго визначеному шаблоном місці згином, зверненим до його першої лінії, вона обрізується відповідно до контурів зображення і фіксується по краях за допомогою звичайного клею.

Так, одна за однією, відповідно до позначень на Айріс-шаблоні, приклеюються всі смужки.

Існує кілька видів Айріс-шаблонів. В одних випадках центральна частина зображення залишається вільною і вимагає наклеювання яскравого, відповідно за тоном до всього зображення паперу, в інших випадках Айріс-шаблон створений таким чином, що зображення немов скручується по спіралі до центру.

Після того, як всі смужки приклеєні, з виворітного боку проклеюється щільний аркуш паперу, який і сховає всі місця фіксації смуг паперу або стрічок. З лицьового боку після видалення зафіксованого раніше шаблону, вже можна милуватися готовим зображенням.

Зображення, виконані в техніці Айріс фолдінга, є чудовою прикрасою для вітальних листівок, колажів, обкладинок для книг, закладок, записок і фотоальбомів.

ОРИГАМІ

(середній та старший дошкільний вік)

У всі часи було й залишається актуальним твердження, що найцінніше багатство нації – це її інтелектуальний потенціал. Одним з ефективних засобів розвитку інтелекту дітей є заняття оригамі, що в перекладі з японської мови означає «складання з паперу». Це старовинна техніка складання

різноманітних фігур із квадрата паперу без застосування клею та ножиць. На відміну від інших видів традиційної японської культури (ікебана, бонсай, каліграфія, складання хоку та ін.) оригамі є не лише мистецтвом; воно містить у собі величезний творчий потенціал щодо використання його в різних галузях діяльності людини: конструюванні, архітектурі, дизайні, математиці, педагогіці, психології, медицині. Усе це виводить оригамі за межі екзотичного японського мистецтва та робить його цікавим і корисним для людей різних країн світу, незалежно від віку й роду занять. Оригами називають технологією ХХІ ст.

Особливого значення набуває використання оригамі в педагогіці. Видатний німецький педагог і гуманіст Фрідріх Фребель ще на початку ХІХ ст. підкреслював важливу роль оригамі в розвитку мислення, насамперед, в ознайомленні дітей з азами геометрії. У наш час у багатьох країнах світу оригамі все ширше застосовується в практиці дошкільної, початкової та позашкільної освіти. У Японії, наприклад, оригамі є обов'язковою складовою частиною навчальних програм дитячих садків і початкової школи.

За свідченням учених-психологів, оригамі є потужним засобом розвит-ку інтелекту дитини, унікальність якого полягає в гармонійному поєднанні роботи правої та лівої півкуль мозку.

Заняття оригамі розвивають пам'ять, просторову уяву, моторику пальців, точність рухів, вольові зусилля, вміння доводити справу до кінця, а також формують гнучке, евристичне мислення, естетичний смак, сприяють спілкуванню та встановленню дружніх стосунків у колективі. Існують численні докази того, що заняття оригамі зменшують рівень тривожності й підвищують упевненість у своїх силах, що дає змогу використовувати оригамі в арттерапії.

Поєднуючи риси мистецтва й науково-технічної творчості, оригамі дає можливість встановити органічні зв'язки з

іншими шкільними дисциплінами: мовою (розвиток усного мовлення при аналізі моделі, придумування казок оригамі), психологією, образотворчим мистецтвом (поняття про ритм, співставлення кольорів, основи композиції, формотворення), заняттями трудового навчання, геометрією, кресленням тощо. Оригамі – це унікальний різновид інтелектуальної гри, яка сприяє гармонійному розвитку образної, логічної та емоційно-вольової сфери людини.

КУСУДАМА

(середній та старший дошкільний вік)

Кусудама – це найдавніше японське мистецтво складання фігурок з паперу, що відноситься до модульного оригамі. У складній кусудама може бути кілька десятків модулів, які з'єднуються між собою одним з трьох способів – за допомогою тертя, зшиванням або склеюються.

Спочатку кусудами використовувалися в лікувальних цілях, це підтверджує і переклад слова – «кусурі» – ліки, «тама» – куля, «кусудама» в перекладі з японської мови означає «лікарський куля».

Вивчаються прості базові форми: «Трикутник», «Двері», «Будинок», «Повітряний змій», «Риба», «Млинчик», «Катамаран», «Подвійний трикутник» та ін. і моделі на їхній основі. Шляхом застосування техніки оригамі діти опановують елементарні геометричні поняття.

Заняття направлені на розвиток логічного мислення дитини, виконувати роботу в певній послідовності. Крім того, вже давно помічено, що оригамі навчає концентрувати увагу, поліпшує просторову уяву, розвиває дрібну моторику, впевненість в собі, творчі здібності і дослідницькі навички, стимулює розвиток пам'яті.

Кусудама – це найдавніше японське мистецтво складання фігурок з паперу, що відноситься до модульного оригамі. У складній кусудама може бути кілька десятків модулів, які з'єднуються між собою одним з трьох способів – за допомогою тертя, зшиванням або склеюються.

Спочатку кусудами використовувалися в лікувальних цілях, це підтверджує і переклад слова – «кусурі» – ліки, «тама» – куля, «кусудама» в перекладі з японської мови означає «лікарський куля».

Вивчаються прості базові форми: «Трикутник», «Двері», «Будинок», «Повітряний змія», «Риба», «Млинчик», «Катамаран», «Подвійний трикутник» та ін. і моделі на їхній основі. Шляхом застосування техніки оригамі діти опановують елементарні геометричні поняття.

Заняття направлені на розвиток логічного мислення дитини, виконувати роботу в певній послідовності. Крім того, вже давно помічено, що оригамі навчає концентрувати увагу, поліпшує просторову уяву, розвиває дрібну моторику, впевненість в собі, творчі здібності і дослідницькі навички, стимулює розвиток пам'яті.

КІРІГАМІ

(старший дошкільний вік)

Кірігамі – це нове японське мистецтво, яке не володіє особливою історією виникнення, але частково має коріння відомого всім оригамі. Назва цього мистецтва походить від двох слів «кірі» – різати і «ками»-папір, які повністю відповідають його позначенню. Оскільки Кірігамі – це майстерність володіння папером, створюються шедеври за допомогою ножиць і в рідких випадках з участю клею. Європу паперорізання захопило абсолютно недавно. Але деякі любителі нового вже освоїли його. Втім, в деяких країнах воно існувало і раніше в примітивних задатках. До нас кірігамі прийшло з Японії, де народилася в 1980 році.

В Америці, наприклад, люблять вирізати чоловічків, у Франції – прапорці, а у нас – всім відомі з дитинства сніжинки. Заняття Кірігамі не вимагає особливої підготовки матеріалів. Досить озброїтися щільним папером, олівцем і ножицями. Для деяких елементів може ще знадобитися схема, а також ніж та клей.

Техніка кірігамі – це різновид техніки орігамі, в якій допускається застосування ножиць і розрізання паперу безпосередньо в процесі виготовлення моделі.

ТЕХНІКА ТОРЦЮВАННЯ

(П молодші, середній та старший дошкільний вік)

Торцювання – один з видів паперового рукоділля. Цю техніку можна віднести і до способу аплікації, і до виду квілінгу. Це маловідома техніка дуже швидко знаходить нових шанувальників. Її популярність пояснюється ефектом «пухнастості» та легким способом виконання.

Тож давайте навчимося основам техніки торцювання.

В основі цієї техніки – створення зображень за допомогою об'ємних елементів з паперу. Об'ємний елемент торцювання називають «торцівкою». Це стислий у вигляді конуса шматочок м'якого паперу.

Саме з таких елементів створюється виріб.

Торцювання – робота не складна, але кропітка. Вона вимагає посидючості, акуратності та уваги.

Для роботи потрібно: гофрований папір або звичайні паперові серветки, ножиці, клей. В якості основи використовуємо: для пано, картин і мозаїк – аркуш ватману, картон, легкі стельові плитки; для об'ємних виробів –

заготовки з пінопласту, газет, пап'є-маше, пластиліну. Головний інструмент торцювання – довга тонка паличка з тупим кінцем.

Весь процес торцювання по етапах:

- нарізаємо квадрати (1см на 1 см) з гофрованого паперу або паперових серветок;
- робимо заготовку для об'ємного виробу або малюємо візерунок на плоскій поверхні;
- тупий кінець (торець) стержня ставимо на паперовий квадратик;
- мнемо папір і прокатуємо стержень між пальцями;
- приклеюємо торцівку до заготовки;
- виймаємо стержень

Саме в такій послідовності наші талановиті діти створювали свої роботи.

КВІЛІНГ

(середній та старший дошкільний вік)

У квілінга довга історія: філігранна обробка паперу була відома ще древній Єгиптянам, які використовували у якості матеріалу папірус, а також це мистецтво було відоме на Середньому Сході і в Китаї.

У Франції та Італії паперова філігрань починаючи з 16ст., використовувалась монахами для прикрашання священних образів, як заміник золотої та срібної філіграні.

Наприклад, відомо, що в європейських монастирях 18 ст. техніка папероскручування використовувалась при декоруванні предметів релігійного культу та виготовленні медальйонів. Закручуючи на кінчик пташиного пера (на англійській мові даний вид творчості називається «quilling» - від слова «quill» або «пташине перо») папір з позолоченими краями, середньовічні майстрині досягали такого результату, що навіть при близькому розгляді філігранні паперові вироби виглядали, як вироби виготовлені з чистого золота.

З країн центральної Європи дане мистецтво розповсюдилося в Англію, де спочатку активно практикувалося в багатих будинках часів Стюарта, щоб потім утвердитися майже до вікторіанського періоду. Спеціалізовані журнали представляли техніку квілінга і різноманітні проекти з докладними описами та поясненнями: класичні предмети для декору, скарбнички, кошики, коробочки для предметів вжитку, навіть проводились навчальні курси по квілінгу в самих елітних школах.

З Англії квілінг перекочував в Північну Америку разом з колонізаторами. Починаючи кінця з 19ст. популярність квілінга поступово знизилася, майже до повного забуття, щоб у наші дні знову відродитися в більш сучасній формі. У цієї техніки багато прихильників у цілому світі. В Англії в 1983 році був створений «Квілінг союз Англії», справжня корпорація квілінга, а по її ініціативі в 1992 році був організований Перший Міжнародний фестиваль квілінга. На даний час цей вид творчості розповсюджений в Європі, Азії, Америці, але поступово полонить своєю неповторністю і красою Україну та Росію, адже за допомогою простого паперу та не хитрих прийомів можна створити справжні шедеври.

По всьому світу відомі приклади декоративного примінення паперу. В наші дні папероскручування широко відоме і популярне як хобі в країнах Європи, особливо в Англії та Германії. Та найширше розповсюдження це мистецтво отримало на Сході. Багаті традиції тонкої графіки і пластики дали квілінгу нове життя. Взагалі то, квілінг – це можливість побачити незвичні можливості звичайного паперу. Потрібно відмітити, що східна школа квілінгу дещо відрізняється від європейської. Європейські роботи, як правило, складаються з невеликої кількості деталей, вони лаконічні та нагадують мозаїку, прикрашають листівки та рамочки. Європа зажди поспішає, тому любить швидкі техніки. Східні ж майстри створюють витвори мистецтва, що нагадують шедеври ювелірного мистецтва.

З вищесказаного можна зрозуміти, що квілінг дуже цікава та доступна техніка, яка може використовуватись у будь якій сфері творчої діяльності

людини. Вироби в стилі квілінгу можуть служити як: окремі експонати, елементи оздоблення, прикраси, іграшки, сувеніри і т.п. Дану техніку можна використовувати при вивченні

окремих тем до гурткових навчальних програм, а можна використовувати цілу навчальну програму, адже об'єм матеріалу для вивчення величезний. Безсумнівним залишається факт, що квілінг не тільки цікавий, а ще й має неабияке значення для розвитку творчих здібностей особистості.

Слід відмітити основні навчальні функції техніки квілінгу:

Пізнавальна – дає змогу учням отримувати нові знання, отримувати нові практичні вміння та навички.

Виховна – сприяє формуванню вміння раціонально використовувати час та матеріали для виконання робіт.

Розвивальна – формує творче мислення, вміння міркувати, робити розрахунки, ескізи, викликає інтерес і потребу в інших знаннях та вміннях.

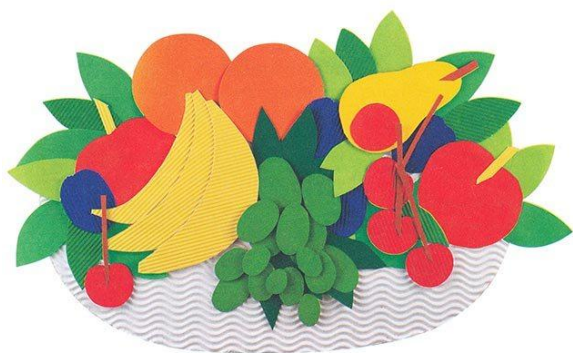
Евристична – дає змогу самостійно творити, використовувати нові техніки та способи виготовлення виробів, оволодівати новими прийомами діяльності.

АПЛІКАЦІЯ

Являє собою найбільш поширений вид художньої діяльності і водночас є самою доступною паперовою технікою. Робота сприяє розвитку композиційного мислення, кольоросприймання, почуття декоративності, ритму і формуванню уміння стилізувати будь-які форми. Аплікація виходить шляхом наклеювання на лист-основу вирізаних з паперу шматочків різної форми. Простота і чіткість контурів, силуетів роблять аплікацію особливо доступною сприйманню. Аплікація також доступна для кольорового паперу, чи паперу раніше пофарбованого гуашевою фарбою.

За змістом аплікація ділиться на предметну, сюжетну, декоративну, шрифтову.

Аплікація – це один з найбільш простих, захоплюючих і ефективних видів художньої діяльності. Діти із задоволенням працюють з папером, тому що вона легко піддається обробці. Особливо привабливі для дітей нетрадиційні техніки роботи з папером, з нетрадиційним матеріалом: рвання, зіжмаканий папір, ватні диски, паперові серветки, фантики від цукерок і т. д. Незвичайне поєднання матеріалів і інструментів, доступність, простота техніки виконання задовольняє в них дослідницьку потреба, пробуджує почуття радості, успіху, розвиває трудові вміння і навички. Дозволяє дітям молодшого дошкільного віку швидко досягти бажаного результату і вносить певну новизну у творчість дітей, робить його більш

захоплюючим і цікавим, що дуже важливо для роботи з малюками

Аплікація (техніка паперова пластика) – це синтез різних видів образотворчої діяльності: ліплення, аплікації, малювання, конструювання з паперу. Зображення в паперовій пластиці виконуються в полуоб’ємном варіанті, всі частини і деталі наклеюються на картон, який служить кольоровим тлом, що дозволяє дітям створювати яскраві індивідуальні та колективні композиції.

Створюючи гарні аплікації своїми руками, бачачи результат своєї роботи, діти відчують позитивні емоції. Робота з папером дає можливість дітям проявити терпіння, завзятість, фантазію і художній смак, проявити творчі здібності, набути ручну умілість, яка дозволяє їм відчувати себе самостійними. Все це благотворно впливає на формування здоровою і гармонійно розвиненою особистості.

Працюючи з ножицями, клеєм і папером, діти обов'язково повинні знати й дотримуватися певних вимог, правил.

Поради щодо роботи з папером і картоном

1. Не можна торкатися брудними руками обличчя, очей, особливо при роботі з клеєм.

2. Працювати дозволено лише з ножицями, що мають тупі (закруглені) кінці.

3. Передавати ножиці слід закритими, кільцями вперед.

4. Ножиці слід утримувати трьома пальцями: великим, вказівним і середнім. У кільця вставляють великий і середній пальці, а вказівним притримують інструмент знизу. Не допускається вставляння вказівного і великого пальців в одне кільце.

5. Не можна класти пальці лівої (для ліворуких – правої) руки на лінію розрізу. Слід стежити, щоб пальці не потрапили під лезо.

6. Не можна залишати ножиці відкритими.

7. Різати папір слід над столом, а тканину – на столі.

8. Якщо папір складено у кілька разів, то ножиці слід нахилити праворуч (ліворуч — для ліворуких), заготовку слід тримати за край аркуша.

9. Для видалення надлишків клею слід користуватись спеціальною серветкою.

10. Шматочки невикористаного паперу, картону та інших матеріалів слід складати у спеціальну коробочку.

Правила користування ножицями

1. Користуйся ножицями із закругленими кінцями. Бережи ножиці в зазначеному місці в певному положенні.
2. При роботі уважно стеж за напрямом різання.
3. Не працюй тупими ножицями і з ослабленим шарнірним кріпленням.
4. Не тримай ножиці лезами вгору.
5. Не залишай ножиці з відкритими лезами.
6. Не риж ножицями на ходу.
7. Не підходь до товариша під час роботи.
8. Передавай товаришеві закриті ножиці кільцями вперед.
9. Під час роботи утримуй матеріал лівою рукою так, щоб пальці були осторонь від лез ножиць.

Правила користування клеєм

- 1) Клей треба наносити пензликом від середини до країв.
- 2) При потраплянні клею на одяг його слід негайно змити водою.
- 3) Для притискання елементів аплікації і витирання рук треба користуватися матер'яною серветкою.
- 4) Закінчивши роботу, клей потрібно щільно закрити, пензлик і посуд помити.

Загальні правила техніки безпеки

1. Роботу починай тільки з дозволу вихователя. Коли вихователь звертається до тебе, призупинив роботу. Не відволікайся під час роботи.
2. Не користуйся інструментами, правила поводження з якими не вивчені.
3. Вживай інструменти тільки за призначенням. Чи не просвердлював ножицями отвори. Не забивай кусачками і плоскогубцями цвяхи. Для витягування цвяхів користуються не кусачками, а кліщами.
4. Не працюй несправними і тупими інструментами.
5. При роботі тримай інструмент так, як показав вихователь.
6. Інструменти та обладнання зберігай у призначеному для цього місці. Не можна зберігати інструменти та обладнання навалом.
7. Вміст в чистоті і порядку робоче місце.
8. Розкладай інструменти та обладнання в зазначеному вихователем порядку.
9. Не розмовляй під час роботи.
10. Виконуй роботу уважно, не відволікайся.

*Перспективний план
роботи з дітьми
для старшого
дошкільного віку*

Тема	Завдання	Матеріал
ВЕРЕСЕНЬ		
«Осінній килим» (техніка відривання паперу)	Вчити дітей акуратно розривати папір на шматочки різного розміру і форми, приклеїти шматочки паперу до картону, створювати зображення листопада, продовжувати знайомство з «теплыми» квітами (жовтий, оранжевий, червоний)	Двосторонній папір яскравих кольорів(жовтий, оранжевий, червоний), 1/2 альбомного аркуша, клей, пензлі, серветки
«Хмарка небом пропливала і нам дощик дарувала» (техніка відривання паперу)	Вчити дітей відривати невеликі шматочки паперу від великого, акуратно наклеювати на картон. Просторове освоєння листа	Парасолька, 1/2 білого картону, кольоровий папір (відтінки синього) клей, пензлі, серветки
«Корзина з фруктами» (техніка паперопластика)	Вчити м'яти папір, скачувати з нього грудочки, умочуючи в клей приклеювати їх до картону, акуратно працювати з клеєм. Розвиток сенсомоторики	1/2 альбомного аркуша з зображенням кошика, шматочки паперу жовтого, червоного, зеленого кольорів, клей ПВА
«Кетяги калини» (колективна робота) (техніка паперопластика)	Виховувати бажання робити аплікацію і доводити розпочату справу до кінця. Продовжувати вчити скачувати маленькі шматочки паперу в щільний клубочок і складати з них китяги калини. Зміцнювати кисті рук, розвивати дрібну моторику пальців	1/4 Тонованого аркуша ватману, посушливі листя калини, паперові серветки червоного кольору; клей, пензлі, серветки

ЖОВТЕНЬ		
Посуд з пап'є-маше	Продовжувати знайомити дітей з папером та його властивостями (сенсорний розвиток); вчити мочити папір у воді з клеєм та наносити його на муляж. Формувати інтерес і позитивне ставлення до пап'є-маше	Папір будь який посуд круглої форми (тарілочка); клей ПВА
Конструювання з паперу. Вагони (за зразком) (техніка орігамі)	Вчити дітей складати квадрат навпіл, домагаючись збігу сторін і кутів, розвиваючи окомір	Папір різних кольорів
Вітальна листівка для татка (техніка скрапбукін)	Виховувати стійкий інтерес до початків мистецтва скрапбукінг, естетичний смак, уважність, старанність, терпіння у роботі, створити умови для розвитку особистості кожного розкриття його творчих здібностей у даному виді роботи. Познайомити дітей з технікою скрапбукінг; навчати володіти технікою роботи з папером, та різним матеріалом, інструментами, необхідними у роботі; вчити викладати основні прикраси декору на листівку; розвивати образне та просторове мислення, уяву, увагу, дрібну моторику рук	Паперові смужки рожевого, жовтого, зеленого кольорів, картон білого кольору, зубочистки; клей, пензлики для клею, ножиці, кольоровий картон
Ознайомлення з технікою обробки паперу – квілінг. Виготовлення квіткової композиції в	Виховувати естетичний смак; уміння підбирати кольори для контрасту; виховувати уважність, старанність, терпіння у роботі. Познайомити дітей з технікою квілінг; навчати володіти техніками роботи з папером,	Картон, двосторонній кольоровий папір, клей полімерний або ПВА. ножиці, дерев'яні палички, або

техніці квілінг	інструментами, пристосуваннями, необхідними у роботі; навчити виготовляти основні квілінгові форми. розвивати образне та просторове мислення, уяву, увагу; Розвивати моторику рук	стержні, пензлики.
ЛИСТОПАД		
«Казковий будинок для котика і півника» (торцева аплікація)	Виховувати посидючість, старанність. Ознайомити з новою технікою аплікації зі смужок паперу вчити скручувати смужки паперу в «рулончики» та щільно наклеювати на форму, створюючи потрібний образ (будинок). Закріпити навички користування ножицями. Розвивати дрібні м'язи рук, уяву та вміння співпрацювати в групах	Кольоровий папір, ножиці, клей, картон, пензлі, олівець, лінійка
Аплікація з круп «Півник голосисте горличко»	Вчити дітей бачити контур малюнку, правильно наносити клей, та посипати крупи	Картинки з контурним зображеннями півника, клей, різні крупи
Витинанку вирізаємо і домівку прикрашаємо. Витинанка – дерево	Виховувати художній смак, любов до рідної природи та традицій українського народу. Ознайомити дітей з одним із видів народного декоративного мистецтва – витинанкою, її призначення; дати інформацію про різноманітність форм та візерунків витинанок; розвивати навички вирізування по контуру на складеному навпіл аркуші паперу; розвивати естетичний смак, здатність відчувати красу, викликати зацікавленість і бажання виготовляти витинанки	Кольоровий папір, клей, ножиці

«Грибочки для білочки» (пап'є-маше)	Продовжувати знайомити дітей з папером та його властивостями (сенсорний розвиток); вчити мочити папір у воді з клеєм та наносити його на муляж. Формувати інтерес і позитивне ставлення до пап'є-маше	Папір будь який пластмасові грибочки для муляжа, клей ПВА.
ГРУДЕНЬ		
«Зайчик біленький сидить» (техніка паперопластика)	Виховувати культуру праці, терпіння. Прищеплення інтересу до техніки паперової пластики. Розвивати просторову уяву, окомір, худ. смак, асоціативно-образне мислення. Познайти з принципом моделювання природних форм	Іграшка зайчик, білий папір, клей, пензлі, серветки
«На галявину на лужок тихо падає сніжок» (техніка витинанки) (колективна робота)	Виховувати обережність у роботі з ножицями. Продовжувати вчити дітей вирізати сніжинки з техніки витинанки Розвивати естетичне сприйняття, бажання довести розпочату роботу до кінця	Картина з малюнками де на землю падає сніжок, серветки, ножиці, ватман за тонованого кольору, клей
«Новорічна іграшка куля» (техніка кусудама)	Вчити дітей працювати в техніці орігамі, прикрашати інтер'єр своїми роботами. Розвивати уяву, моторику, творче мислення, розвиток творчості дітей	Кольоровий офісний папір, клей, стиплер, серветки, паєтки
«Новорічна ялинка» (техніка айріс-фолдінг)	Вчити дітей складати ялинку зі смужок кольорового паперу під кутом у вигляді спіралі	смужки кольорові, шаблон малюнка з прорізю, картон, клей, пензлі

СІЧЕНЬ		
Ознайомлення з технікою орігамі. «Гаманець» (техніка орігамі)	Виховувати любов до праці з папером. Формувати уміння складати папір у різних напрямках. Розвивати сенсорні здібності	Папір
Ознайомлення з виробами в стилі «Tunnel book». «Вальс сніжинок»	розширити і уточнити знання про паперову техніку; «Tunnel book»; формувати уявлення про виготовлення поробок, з паперу; Вчити дітей виготовляти елементи деталей до роботи	технічні засоби, відео-презентація, аркуш паперу А4, аркуш паперу з заданим фоном, картон, клей
Прикрасимо меблі для ляльки (техніка декупаж)	Виховувати дбайливе ставлення до роботи, викликати бажання зробити приємне. Продовжувати формування навичок спільної роботи. Розвивати творчі здібності дітей. Ознайомити дітей з новою технікою деку паж. Вчити розташовувати частини візерунка по кутах, в середині столу, підбирати потрібний колір, щоб поєднувався з кольором меблів. Закріплювати навички плавного вирізання по контуру. Привчати до раціонального поєднання композиції і величини візерунка з формою і величиною частин меблів	Паперові серветки, клей, широкі пензлі, ножиці, дитячі меблі
«Веселий Сніговик» (паперопластика)	Розвивати колірне сприйняття. Формувати уявлення про естетичне виховання. Закріплювати вміння акуратно і послідовно виконувати роботу: скачувати з серветки грудочки, вмочати їх у клей і викладати по контуру	Заготовки з намальованим контуром сніговиком, серветки, клей, пензлики

ЛЮТИЙ

<p>«Годівничка для птахів» (техніка скручування паперу у грудочки)</p>	<p>Розвиток сенсомоторики. Вчити м'яти папір, скачувати з нього грудочки, умочуючи в клей приклеювати їх до картону, акуратно працювати з клеєм</p>	<p>Двосторонній папір яскравих кольорів(жовтий, оранжевий, червоний), 1/2 альбомного аркуша, клей, пензлі, серветки</p>
<p>Іграшка «Жабка» (техніка орігамі)</p>	<p>Виховувати культуру праці, охайність, самостійність, творчість. Ознайомити дітей із операціями згинання і складання паперу; навчити послідовності виготовлення виробу; розвивати увагу, дрібні м'язи кистей рук</p>	<p>Демонстраційний матеріал — зразок виробу з паперу (жабка), виготовлений шляхом складання; для індивідуального користування — кольоровий папір</p>
<p>«Листівка із ялинкою» (техніка кірігамі)</p>	<p>Показати на простих прикладах основні прийоми вирізування об'ємних (pop-up) листівок кірігамі</p>	<p>Альбомний аркуш розрізаний на двоє ножиці, клей, кольоровий папір, фломастери, фарби</p>
<p>«Вальс сніжинок» в стилі «Tunnel book»</p> <p>Ознайомлення з паперовим мистецтвом. Вироби в стилі «Tunnel book»</p>	<p>Продовжувати розширити і уточнити знання про паперову техніку «Tunnel book»; формувати уявлення про виготовлення поробок, дидактичних ігор та посібників для дітей дошкільного віку з паперу; вправляти вміння дітей у виготовленні виробу в стилі «Tunnel book»</p>	<p>Картон з заданим малюнком для заднього фону, аркуш паперу А4 клей, пензлик заготовки сніжинок</p>

БЕРЕЗЕНЬ

<p>Вітальна листівка (техніка квілінг)</p>	<p>Виховувати стійкий інтерес до початків мистецтва папероскручування; естетичний смак; уміння підбирати кольори для контрасту; виховувати уважність, старанність, терпіння у роботі. Створити умови для розвитку особистості кожного вихованця, розкриття його творчих здібностей у даному виді роботи; розвивати образне та просторове мислення, уяву, увагу, розвивати моторику рук. Продовжувати познайомити дітей з технікою квілінг; навчити вихованців володіти техніками роботи з папером, інструментами, пристосуваннями, необхідними у роботі; навчити виготовляти основні квілінгові форми</p>	<p>Паперові смужки рожевого, жовтого, зеленого кольорів, картон білого кольору, зубочистки; клей, пензлики для клею, ножиці, кольоровий картон.</p>
<p>Букет для мами (колективна робота) (паперова пластика і рваний папір)</p>	<p>Виховувати бажання радувати своїми подарунками дорослих. Закріплювати вміння дітей працювати по покроковій інструкції. Вчити вміння створювати з різних матеріалів об'ємні форми. Закріплювати вміння створювати композиції з різних матеріалів, міцно з'єднуючи частини. Викликати бажання самостійно створювати композицію для подарунка мамі. Закріплювати вміння дітей економно і раціонально витратити матеріали</p>	<p>Папір різних кольорів та форм, ножиці, клей, пензлики</p>

Виготовлення вази у техніці пап'є-маше	Продовжувати вчити дітей працювати з технікою пап'є-маше, розвивати вміння робити вазу. Вчити дітей мочити папір у воді з клеєм і наносити його на вазу. Розвивати в дітей акуратність у роботі	Ваза, газети клей ПВА вода
Вербові котики техніка айріс-фолдинг	Виховувати інтерес до технік роботи з paper art. Розвивати уяву дітей, самостійність при виборі. Вчити працювати в єдиному темпі, узгоджено з однолітками. Розширювати уявлення дітей про зміни в живій природі з приходом весни. Закріпити і розширити знання дітей про вербові котики. Вчити дітей робити вербові котики в техніці айріс-фолдинг. передавати форму, величину, розташування частин, дотримуючись пропорції, використовуючи всю прорізь аркуша паперу	Папір зеленого кольору різних відтінків, шаблони ялинок, клей, пензлики
КВІТЕНЬ		
Об'ємний ангел Техніка квілінг	Виховувати посидючість, старанність. Продовжувати знайомити вихованців з технікою квілінг зі смужок паперу вчити скручувати смужки паперу в «кружочки» та виробляти форму за потреба склеювати, створюючи потрібний образ (ангел) Закріпити навички користування ножицями. Розвивати дрібні м'язи рук, уяву та вміння співпрацювати в групах	Кольоровий папір, ножиці, кольоровий папір для роботи з квілінгом клей, картон, пензлі, олівець, лінійка

Весняна квітка в техніці кусудама	Продовжувати знайомити дітей з технікою – кусу дама, навчити дітей виготовляти квітки в техніці «кусудама», систематизувати знання про зміни в живій і неживій природі навесні, розвивати дрібну моторику, увагу, виховувати чуйне ставлення до навколишньої природи	Наочний матеріал, кольоровий папір, клей, пензлик
Кораблик в техніці Tunnel book	Виховувати в дітей цікавість до заданого завдання та результату своєї роботи. Розвивати вміння приклеювати деталі до роботи. Навчити дітей вирізати симетричні деталі; навчити складати малюнок або пейзаж і т.д.	Двохсторонній кольоровий папір, клей, ножиці
«Веселий клоун»	Виховувати самостійність і бажання довести розпочату роботу до кінця. Виготовлення в техніці паперопластики м'ячів для клоуна-жонглера; наклеювання їх, спираючись на зоровий орієнтир	¼ Аркуша ватману із зображенням клоуна, фантики від цукерок, паперові серветки яскравих кольорів, клей, пензлі, серветки
ТРАВЕНЬ		
Святковий салют, колективна робота. Техніка паперопластики	Виховувати культуру поведінки під час колективної роботи. Розвивати просторову уяву, окомір, худ. смак, асоціативно – образне мислення. Прищеплення інтересу до техніки паперової пластики	Ватман папір, клей, пензлі, серветки

<p>Конструювання з паперу. Пряме плетіння зі смуг паперу. Килимок</p>	<p>Вправляти дітей у прямому плетінні з паперу; ознайомити з відповідною термінологією; розвивати вміння складати план майбутньої роботи; формувати художньо-творчу особистість; розвивати спостережливість, увагу, просторову уяву; розширювати світогляд, учити працювати самостійно, створювати доброзичливу атмосферу співпраці в колективі, застосовувати отримані знання; виховувати інтерес до народної творчості, культури і традицій українського народу</p>	<p>Зразки виробу, кольоровий папір, клей, ножиці, ілюстрації із зображенням виробів народних майстрів.</p>
<p>«Кульбабки в траві» (колективна робота)</p>	<p>Виховувати бажання працювати спільно. Розвивати вміння працювати акуратно. Закріплювати вміння дітей акуратно розривати папір на шматочки невеликого розміру, приклеїти шматочки паперу по контуру, наклеювати заготівлю частково, щоб вона вийшла об'ємною (листочки)</p>	<p>¼ Тонованого аркуша ватману, заготовки для листочків із зеленого паперу, папір жовтого кольору, клей, пензлики, серветки</p>
<p>«Божа корівка-Лети» (техніка скачування паперу)</p>	<p>Закріплювати вміння скачувати з паперу грудочки різних розмірів, складати зображення із частин, доповнювати відсутніми деталями. Формувати інтерес до комах</p>	<p>Іграшка сонечко, ½ альбомного аркуша, червоні паперові серветки, чорний кольоровий папір, клей, пензлі, серветки</p>

*Практичний матеріал з
використанням технік
PAPER ART*

Чарівний вітрячок

(розвивально-пізнавальна діяльність з пріоритетом пізнавального, емоційно-ціннісного, художньо-естетичного розвитку для старшого дошкільного віку)

Мета: виховувати почуття національної свідомості, гідності, повагу до історичного минулого українського народу. Поглибити знання дітей про споруди українського села – вітряк, та його призначення. Закріпити вміння працювати в колективі. Розширити знання про властивості паперу, навчити за допомогою олівця робити колоди. Вчити бути відповідальним за свою частину роботи, бо від неї залежить кінцевий результат.

Матеріал: однакові листи білого паперу, олівці, клей, серветки, ілюстрації, фотографії вітряків.

Організована діяльність

Забавлянка (лічилкою вибирається «зайчик», усі інші діти його запитують)

Зайчику, зайчику,

Та побили пальчики.

Де ти був?

Ледве я втік

У млині, у млині.

Через бабин тік

Що ти бачив?

Та через колоду,

Міх муки, міх муки.

Головою в воду

А чому не узяв?

Шувбовсь!

Бо були там кравчики,

- Ось яка весела забавлянка. Я сподіваюсь настрій у всіх хороший, тож ми починаємо працювати.

– Відгадайте загадку: «Не пташка, а з крилами» (*вітряк*)

– Діти, згадайте все, що ми знаємо про вітряки?

– Як вони виникли?

– Для чого вони потрібні?

– З якого будівельного матеріалу їх будували?

– Так, вірно, вітряки та млини потрібні, щоб молоти зерно. Виникли вони дуже давно. Спочатку людям хватало ручного млина, а коли стало більше зерна, то з'явилися перші водяні млини, бо села завжди будувалися на березі річки. Набагато пізніше виникли вітряки, але вони могли працювати лише тоді, як дув вітер.

– Сьогодні ми будемо робити вітрячок з паперу.

Дидактична вправа «Назви який?» (папір)

- білий
- легкий
- гладкий

Дидактична вправа «Назви дію?»

- зігнути
- пом`яти
- розірвати
- скрутити
- Від роботи кожного з вас буде залежати кінцева споруда.

Недарма в народі кажуть «Гуртом можливо і гори звернути».

Показ роботи вихователем (виготовлення колод)

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА «Вітряк»

Руки в боки, руки так

Руки вгору, як вітряк.

Будем з вами присідати,

Щоб ногам роботу дати

Потім дружно підстрибнемо

За столи всі знов підемо.

– Діти, хто мені підкаже, як називають людей-майстрів, які створюють споруди? (архітектори) Тож ви будете, сьогодні справжніми маленькими архітекторами. Допомогати вам будуть, знайомі вже ілюстрації, фотографії вітряків.

Самостійна робота дітей, при необхідності індивідуальна допомога вихователя при виконанні завдання. Колективна робота по створенню макету з колод вітряка.

Народна гра «Ой, Василю-товаришу...»

(Діти стоять у колі, за допомогою лічилки вибираємо Василя)

Лічилка: Стоїть верба над потоком,
Похилилась одним боком,
Похилилась до води -
Ти води.

(Діти йдуть по колу і промовляють слова)

Ой, Василю-товаришу,

Подивись-но на нас.

Відгадай-но товаришу,

Яка праця у нас.

А як не вгадаєш,-

Будемо карати.

Тоді будеш перед нами

Три дні танцювати!

(Діти показують: копають, поливають, косять, підмітають....)

- Діти, що ми конструювали?

- А ким сьогодні ви були?

- Який використовували матеріал при конструюванні?

- Чи хватило колод для споруди?

Музична гра-інсценізація

«Вітряк»

(для дітей старшого дошкільного віку)

Ой у полі на горбочку	Вітряком його назвали (2)
Стоїть чудо на кілочку, на	Буйний вітер повіває, повіває,
кілочку.	Чудо – крилами махає, гей махає.
Люди чудо майстрували,	І кидає, і махає,

Наче всіх людей скликає. (2)

Звозять в міхах зерно люди

І складають коло чуда.

Буде чудова робота,

Буде цілий день молоти. (2)

Чудо-диво зерно меле, зерно меле,

Сипле в міхи муку білу.

Буде діткам хліб печений

І галушечки варені. (2)

Дійові особи: Мельник, його Помічник, Крила, Решетачі та Люди, що приносять зерно до млина.

Хід інсценізації

На середині кімнати – стілець. На ньому стоять Крила – це двоє дітей, що на умовний знак крутять руками, як крилами, і двоє Решетачів, що на умовний знак – решетують, тобто б'ють об столик дрібненько пальчиками, вдаючи, що в млині вже мука мелеться. Навколо стоять діти двома колами – це два Камені. Мельник поза колами та висікує вітру. Через деякий час гукає до Помічника:

- Семене, повертай млин проти вітру!

Семен бере палицю і прикладає її рівнобіжно до грудей, іде кілька кроків наперед і гукає:

- Готово!

Починається спів. Крила потихеньку замахали і почалася робота: Крила крутяться. Решетачі туркотять пальчиками об стіл. Колеса-Каменярі крутяться одне в одну сторону, друге в інший бік, а від третього куплету вже і Люди з'явилися та йдуть по муку, той вертаються з млина, вгинаючись від важкої ноші.

Хто приходить з зерном, той повертається додому легкою ходою, бо по муку прийдеться йти іншим разом. Помічник приймає зерно. Мельник бере гроші й видає муку. Коли гра повторюється – ролі міняються.

Диво – метелик

(розвивально-пізнавальна діяльність з пріоритетом пізнавального, емоційно-ціннісного, художньо-естетичного розвитку для старшого дошкільного віку)

Мета: продовжувати знайомити дітей з мистецтвом оригамі, формувати практичні уміння і навички виготовлення базової форми – трикутник, вчитись складати подвійний трикутник, загинаючи бічні кути всередину, виготовляти іграшку «Диво-метелика», оздоблювати виріб окремими деталями, розвивати моторику пальців рук, пам'ять, увагу, виховувати культуру праці, інтерес до іграшок виготовлених в техніці оригамі.

Матеріал: малюнки із серії «Життя метеликів», папір для оригамі 10x10 см різного кольору, клей, пензлі для клею, ножиці, дрібні деталі для оздоблення виробу, серветки.

Організована діяльність

Вихователь показує дітям малюнки із зображенням метеликів.

Вихователь. Діти, що ви бачите на малюнках? (Метеликів.) Правильно, це метелики. Послухайте вірш М. Щербак про цих красивих комах.

Вихователь читає вірш.

М. Щербак

Метелик

Метелик срібновійний,
Веселий і меткий,
Квіки цілує в вії
І в білі пелюстки.
А як вечірня втома
Огорне теплим сном,
Метелик, наче вдома,
Ночує, під листком.

Вихователь. Які метелики? (Красиві, яскраві, барвисті, рухливі, крилаті). У країнах Сходу метеликів називають літаючими квітами. Як ви гадаєте чому? (Яскраві крила метеликів подібні до пелюсток квіток, метелики часто літають над квітами і схожі на них). Погляньте, які різні метелики. Ось метелик дуже яскравих кольорів, на крилах у нього ніби намальовані дивовижні чарівні очі. Хто знає, як називається такий метелик? (Павиче око.) Опишіть його: які в метелика крильця, тулуб, вусики, голівка? (Відповіді дітей)

Вихователь звертає увагу дітей на зображення метелика-капустянки.

Вихователь. А це що за метелик? Якого він кольору? Де ми його можемо побачити, на якому овочі? Послухайте загадку про нього та відгадайте.

Вихователь читає дітям загадку.

На капусті я родився
І капустою живився,
На капусті я й умер,
А ізнов ожив тепер.
Тільки вже не той я став,
Що в капусті плазував:
Не плазую, а літаю,
Бо прегарні крильця маю.

(Метелик-капустянка)

Вихователь. Як називається цей метелик? (Капустянка.)

Фізкультхвилинка: «Метелик»

Метелик

Діти бігають, стрибають,
Далі – весело гукають:

- Ах метелик! Подивіться!

Ось він, ось він метушиться!

Та який же гарний, гожий,

Наче квітка, прехороший.

Вихователь. А сьогодні з вами ми спробуємо зробити, незвичайного диво метелика, а допоможуть нам: папір та мистецтво оригамі. А що ви вже знаєте про це мистецтво? (Відповіді дітей).

Спробуйте зробити метелика. Для цього треба:

1. Вибрати папір яскравого кольору.
2. Зігнути квадрат по діагоналях.
3. Увігнути бічні трикутники всередину.
4. Зігнути в трикутник навпіл.
5. Бічні сторони верхнього трикутника зігнути до середньої лінії

так, як показано на зразку.

6. Відігнути частини, прилеглі до середньої лінії, до протилежних сторін.

7. На великому трикутнику зробити трикутну виїмку.

8. Прикрасьте метелика за власним бажанням, приклейте йому вусики.

9. Метелик готовий.

(Робота дітей)

Вихователь. Які чудові диво-метелики!

(Розгляд диво-метеликів)

Вихователь просить дітей уявити, що вони веселі метелики, які пурхають над барвистими луговими квітами та радіють сонцю. Діти, зображуючи метеликів, «літають» по групі у супроводі веселої музики.

Паперова Фея

(розвивально-пізнавальна діяльність з пріоритетом пізнавального, емоційно-ціннісного, художньо-естетичного розвитку для середнього та старшого дошкільного віку)

Мета: ознайомити дітей з деякими властивостями паперу (товстий – тонкий, міцний) в процесі виконання з ним різних дій (м'яття, розривання, скручування). Ознайомити дітей з використанням паперу в житті людини. Ввести в активний словник дітей слова: папір, паперовий, міцний. Зацікавити дітей роботою з папером. Розвивати мислення, дрібну моторику кистей рук. Виховувати допитливість, ощадливість.

Обладнання: лялька «Паперова Фея» виконана з різноманітних видів паперу. Квадратні листочки паперу різних видів (серветка, кольорова, ватман, картон, цукеркові фантики). 10 товстих альбомів для малювання. Ємність з водою. Рушник. Предмети, виготовлені з паперу (книга, альбом, серветка, картинка, розмальовка, іграшка, газета, журнал, шапочка-маска для театралізації і т. п.) Устаткування для конструювання з паперу.

Організована діяльність

Вихователь: - Діти, погляньте, хто у нас сьогодні в гостях. (Показ ляльки). Це Паперова Фея з Паперової країни. У цій країні все зроблено з паперу: і будинки, і одяг, і транспорт і все-все-все. Подивіться уважно на саму Фею. Навіть вона сама зроблена ... з чого? З паперу. А з якого саме паперу, можете назвати? З кольорового паперу, з серветок, з картону, з газетного паперу. У нашому з вами світі теж є речі з паперу. Можете назвати деякі з них?

Дидактична вправа «Що буває з паперу»

Діти перераховують знайомі їм предмети, зроблені з паперу.

Вихователь: Увага! Слухайте завдання: пройдіть по груповій кімнаті, знайдіть і принесіть один паперовий предмет, тобто предмет, зроблений з паперу. Виконуйте завдання.

Дидактична вправа «Принеси паперовий предмет»

Вихователь просить кожну дитину назвати принесений предмет, вживши при цьому прикметник «паперовий».

А тепер подумайте, чи може в нашому світі все бути зроблено з паперу? Чи можуть бути паперові будинки? Чому? А чому в нашому світі не роблять одяг з паперу? Меблі? А транспорт? Будинки у нас будують з каменю, меблі роблять із дерева, одяг шують з тканини, а транспорт роблять з металу. Тому що ці матеріали міцні, надійні. А чи міцний папір, ми зараз з вами перевіримо. Ми проведемо кілька дослідів з папером.

Дослід «М'яття паперу»

Спробуйте зім'яти папір. Легко це зробити? А спробуйте зім'яти стіл, за яким ви сидите. Вийшло? Тому що дерево, з якого зроблений стіл - міцне, а папір – неміцний, мнеться.

Дослід «Розривання паперу»

Спробуйте розірвати папір. Легко це зробити? А зможете розірвати рушник? Спробуйте. Вийшло? Чому? Тому що тканина міцніша паперу.

Дослід з водою і папером

Покладіть листочки паперу у воду. Дивіться, серветки відразу розмокнули. Спробуємо взяти їх руками. Що сталося?

Вони порвалися? Інший папір товстіший серветок, тому розмокає довше. Ми ще раз подивимося на нього в кінці заняття.

Вихователь: папір боїться води. Всі паперові предмети псуються від зустрічі з водою. Папір – матеріал неміцний.

Ви звернули увагу, що один папір зім'яти легко, а інший - важко? Один папір розірвати легко, а інший - складно? Покажіть шматки паперу, який ви легко розірвали? А який папір розірвати важко? Як ви думаєте, з чим це пов'язано? Тонкий папір легше зім'яти і розірвати. А товстий папір важче зім'яти і розірвати.

Динамічна пауза «Паперові фантики»

Ми фантики паперові,
Цукерки в нас сиділи.

А дітки-ласуни

Цукерки дружно з'їли.

(Діти сидять навпочіпки в колі, в руках тримають фантики. Імітують поїдання цукерок.)

Вітер раптом набіг

І все фантики підняв.

(Встають і, кружляючи, махають руками,

Потім бігають вривнобіч.)

Закружляли, полетіли

І на землю тихо сіли.

(Сідають навпочіпки.)

Ми всі фантики візьмемо

(Складають фантики в коробку.)

І в коробку віднесемо.

Бесіда про папір

Паперова Фея просить вас, діти, берегти папір, не рвати і не викидати його даремно. Адже папір роблять з дерев. Щоб зробити 10 альбомів для малювання (показ) довелося зрубати одне невелике деревце. Чим більше робиться паперу, тим менше залишається дерев. Якщо ви будете берегти папір, то збережете багато дерев.

Конструювання з паперу «Кольорові кульки-грудочки»

Діти мнуть різнокольорові серветки в грудочки округлої форми.

Дихальна гімнастика

Дітям пропонується подути на паперові грудочки. Поспостерігати за їх рухом у залежності від сили, з якою на них дують.

На грудочку дуй легенько,

Рухатиметься тихенько.

На грудочку дуй сильніше,

Побіжить вона веселіше.

Конструювання з паперу «Вінок»

Діти скручують із серветки зеленого кольору довгий джгутик, потім наклеюють на нього скатані з серветок різного кольору кульки (квіточки). Вихователь допомагає дітям згорнути джгутик в кільце і закріпити (склеїти).

Паперова Фея. Наша зустріч з Паперовою Феєю завершується. Погляньте на наш папір у воді. Що з ним сталося? Можна його ще використовувати. На прощання пограємо.

Дидактична гра «Буває - не буває»

Вихователь називає предмет з прикметником «паперовий», а діти відповідають «буває» або «не буває», незалежно від того, чи виготовляють цей предмет з паперу.

- Паперова книга
- Паперовий стілець
- Паперовий кораблик
- Паперовий рушник
- Паперове взуття
- Паперове пальто
- Паперова газета

Підсумок заняття. Ну, що ж, пора прощатися з Паперовою Феєю. Що ми скажемо на прощання? А ще пообіцяємо Феї берегти папір і дбайливо ставитися до речей, зроблених з паперу.

Барви осені

(розвивально-пізнавальна діяльність з пріоритетом пізнавального, емоційно-ціннісного, художньо-естетичного розвитку для старшого дошкільного віку)

Мета: розвивати уяву, образне мислення, сприймання. Виховувати любов до природи, бажання відтворювати свої фантазії на папері. Учити дітей виконувати колективну аплікацію, бажання прийти на допомогу товаришеві, формувати вміння орієнтуватись у кольорах та їх відтінках, орієнтуватись у видах матеріалів, їхніх особливостях під час добору для аплікаційної роботи, розвивати спостережливість, уміння порівнювати, викликати інтерес до колективної роботи, об'єднання з однолітками для виконання складного та значного за обсягом завдання, формувати вміння обґрунтовувати власну думку, учить малювати помічати красиве, естетично привабливе в природі, заохочувати милуватися природними об'єктами. Донести до дітей барвисту красу «золотої» осені. Вчити слухати музику, формувати здатність бачити її, показати гармонію звуків і кольорів у природі та мистецтві.

Обладнання та матеріали: мелодія П. І. Чайковського «Жовтень», А.Вівальді «Осінь», різнокольоровий двосторонній папір нарізаний смужками, клей, великий лист картону з основою для наклеювання, листячко з дерев (липа, каштан, горобина, дуб, клен) , різнокольорове паперове листя дерев (липа, каштан, горобина, дуб, клен), вироби в техніці квілінг.

Організована діяльність

Вихователь:

Треба чемно привітатись.

Дружно й весело сказати:

«Добрий день»

Вліво-вправо повернутись:

Добрий день, добрий день, добрий день!

Вихователь: Ви так гарно привіталися, а це значить, що у вас хороший настрій. Тож, нехай сьогоднішній день принесе всім нам радість, посмішки й тільки приємне.

(із-за ширми з'являється Лісовичок)

Лісовичок: Добрий день, дітки.

У краю лісів й річок
Я живу - Лісовичок.
Я про все у лісі дбаю
Пильним оком доглядаю.
В майстерні Осені допомагаю.
Господарство лісу гарне -
Отже, праця в нас не марна!

Лісовичок: Ось, малята, ми знову зустрілися. Та сьогодні я прийшов до вас, щоб передати вам запрошення на виставку «Чарівний квілінг» від Осені та трьох її синів-місяців.

Вихователь: Приймаємо запрошення? Дякуємо тобі Лісовичок за запрошення, ми обов'язково прийдемо. В нас навіть є картина для її виставки, виготовлена руками наших діток.

Лісовичок: Чи знаєте, діти, як звати синів-місяців Осені?

Є на світі мама-Осінь золота.
Трьох синочків славних має мама та.
Тих синочків знає кожен, діти, з вас,
Кожен їх згадає, як приходить час.

Вихователь: Знають наші діти,знають всіх підряд:

Діти: Вересень і жовтень, та ще й листопад.
Вересень дбайливо всіх дітей збере,
Вдягне їх і взує, в школу поведе.
Жовтень візьме різнокольорові фарби
І дерева в лісі розмалює гарно.
Листопад холодний, всіх вітрів скликає

І чудове листя з дерева зриває.

Падають листочки, падають всі вряд.

Осінь вже на дворі... Місяць листопад. (*вихователь розкидає осіннє листя*)

Психогімнастика «Я – дерево».

Вихователь: Давайте себе уявимо деревцями з листочками, перетворимось на них.

(*вмикається музика П. І. Чайковського «Жовтень»*)

- Ми з вами міцні дерева, які простояли ціле літо високо піднявши свої гілочки.

Зелене листячко шелестіло від подиху вітру, міцно тримаючись.

Але з приходом осені воно почало змінювати свій колір із насиченого зеленого у жовтий, оранжевий, рожевий, червоний, бордовий, і поступово стало осипатись на землю.

Тільки дерево від цього не сумує, бо воно знає, що так треба, бо деревце готується зустріти зиму. А навесні в нього виросте молоде і яскраве листячко. І дерево знову буде гратись із вітром.

- Яка в нас зараз чудова золота осінь! Які казкові дерева! Кожна гілочка сповнена любові до свого листя, що опадає.

- А зараз давайте ще на мить заплющимо очі і послухаємо чарівну осінню мелодію. Молодці!

Вихователь: Вам сподобалась музика? Гарна музика, тому що осінь гарна. А що ви побачили в своїй уяві слухаючи цю музику, яка музика за характером? Поділіться своїми враженнями.

(*Відповіді дітей*)

Вихователь: А хто почув як шепоче осіннє листя, про що воно шепоче? (*як гарно осінь їх розфарбувала, як добре їм гойдатися на гілці*).

- Які кольори ви побачили, слухаючи музику?

- Хто відчув аромат осені? Чим пахне осінь? (*опалими листочками, овочами з городу, грибами, дощем...*).

Мовна гра «Осінь листячко»

Вихователь: Діти, давайте зараз пригадаємо, як ми з вами спостерігали за осінніми деревами, за листочками, милувалися їх красою і щоразу дізнавалися про листочки щось нове.

- Давайте пригадаємо, що ми знаємо про листочки:
- змінюють восени свій колір,
- навчилися розрізняти листочки за формою з якого дерева,
- про те, що вони вміють танцювати, кружляти,
- плавати по воді, наче човники,
- літати в повітрі як парашутики,
- навчилися слухати їх шелестіння та плести з них віночки.
- А ще, ми зробили для себе несподіване відкриття, що осінніми листочками можна малювати.

Лісовичок: Погляньте, які гарні листочки подарувала вам осінь.

Вихователь: Якщо уважно придивитися до кожного листочка, то можна побачити, що він нам щось нагадує. Зараз ми їх розглянемо і спробуємо впізнати з якого дерева чи куща листочок, та що він нагадує вам за формою.

(Показую листя клена, дуба, каштана, куща горобини, бузку, а діти розпізнають з якого він дерева чи куща, розповідають на що, або на кого подібні листочки: на лапку гусака, парашутики, парасольки, пташки, рибки, квіти, метелики та інше)

(За ширмою хтось плаче)

Лісовичок: Діти, ви чуєте, хтось плаче?

Білочка, чому ти плачеш?

Білочка: Сьогодні в Осені відбудеться виставка «Чарівний квілінг», вона доручила мені оформити її, а я не встигаю. І ще Осінь попросила закінчити її останню картину для виставки, а я не вмію робити з паперу листочки.

Вихователь: Не плач, білочко, наші діти вже знайомі з цією технікою і я впевнена, що вони з радістю тобі допоможуть закінчити картину і оформити виставку. Допоможемо?

Білочка: Діти, а ви знаєте, що означає слово квілінг (*паперокручення*)— мистецтво виготовлення плоских або об'ємних композицій зі скручених у спіралі смужок паперу.

Вихователь: Отож, швиденько до роботи, щоб заспокоїти Білочку. А ти, Білочко, посидь із нами і подивись, як діти вміють працювати і з біди друзів виручати.

Вихователь: Приготуємо наші пальчики до роботи.

Діти по лісу ходили.

І не їли, і не пили.

Тільки так робили:

Відпочивали,

(гойдають долоньками по столу)

Танцювали,

(пальчики по столу танцюють)

Листочки збирали,

(смикають за кожен пальчик)

У букети складали,

(кожним пальчиком стукають по долоні)

Обнімалися,

(долоньки разом перехрещують пальчики)

До роботи бралися.

(труть долоньками одна об одну.)

Вихователь: Працюватимемо ми невеличкими групами .

Перша група буде наклеювати хмаринки.

- Хто бажає виконувати цю частину роботи?
- Який колір будете для цього використовувати? (білий, сірий)

Друга група наклеюватиме крони дерев, формуватимуть листочки і викладатимуть крону з них.

- Хто бажає виконувати цю частину роботи?

- Які кольори ви будете використовувати у своїй роботі? (зелений, жовтий, оранжевий рожевий, бордовий і т. д.)

Третя група наклеюватиме кущі.

- Хто бажає виконувати цю частину роботи?
- Які кольори візьмете ви?

Четверта група наклеюватиме ягідки горобини.

- Хто бажає виконувати це завдання?
- Ви які кольори використаєте?
- І, нарешті, п'ята група буде наклеювати опале листя навколо дерев та кущів.
- Хто бажає виконувати цю частину роботи?
- Якими ви користуватиметесь кольорами?

Діти виконують аплікацію під мелодію П.І.Чайковського «Жовтень», А.Вівальді «Осінь»...

Вихователь: Кожен із вас працює над невеличкою частинкою.

- Та насправді, якщо зібрати все у цілу роботу, виходить, що кожен працює над важливою частиною, і без неї картини не буде.
- Давайте помилуємось нашою роботою.
- Над чим ми працювали?
- Як ви вважаєте ми впорались із завданням?
- А ти, Білочко, як вважаєш?
- Яка пора року зображена на нашій картині?
- Давайте придумаємо назву твору.
- Чи сподобалось вам працювати над колективною роботою?
- Як ви вважаєте ми можемо виставити нашу роботу на виставку до Осені, їй сподобається? Тоді давайте допоможемо Білочці зробити виставку «Чарівний квілінг».

(заходить Осінь, яка дякує дітям і пригощає всіх осінніми дарами)

Казки

Оленка і кольоровий папір

Вчора до Оленки у гості приходила бабуся. Вона принесла онучці подарунок. Але мама не дозволила його відкрити - був вечір, пора спати лягати. А сьогодні ж вихідний, у садочок іти не треба! Тому дівчинка, щойно прокинувшись, кинулась до вітальні, де на столику лежав її подарунок.

Коли упаковка була знята, радості не було меж - бабуся принесла кольоровий папір і картон. А Оленка так любила робити аплікації. От тільки мама не дозволяла їй самій різати ножицями. Тому іноді матуся робила аплікації з Оленкою.

Тоді кольоровий папір перетворювався і в курочок, качечок чи собачок, озеро з рибками, кошик з грибочками чи вазу з яскравими квітами. Та на цих вихідних мами не було – вона поїхала в село до іншої бабусі. Але й дівчинка не могла її чекати – треба було щось поклеїти з цього кольорового паперу.

Маленька тільки почала діставати його з пачки, як від жовтого аркуша відірвався кутик.

- Схожий на сонечко, - сказала тихенько дівчинка. Вона дістала свій альбом та клей-олівець і приклеїла «сонечко». І знову взялась витягувати кольоровий папір. Аж тут від блакитного почала рватися смужечка.

- А це буде річка, - мовила маленька художниця і швиденько знайшла річечці місце на своїй картинці. Тепер було вже не страшно і самій трохи паперу порвати, що Оленка і зробила. Так з зелених клаптиків вона «виростила» траву біля річки. Тоді вона понишпорила у своїй тумбі, де

знайшла наклейки з метеликами та квітами, якими швидко прикрасила картинку.

Татусь, який саме зайшов до кімнати, щоб покликати донечку снідати, був вражений - картинка вийшла яскравою і, наче, живою.

- Ти молодець, доню, - похвалив він дівчинку. - І ножиці тобі не потрібні.

Оленка лише посміхнулась. Тепер вона буде робити аплікації і без мами.

Солтис-Смирнова Марія Петрівна

Новий зошит

Костик дуже любив починати новий зошит. І перші сторінки писав завжди охайно, старанно. Літери виходили рівні й гарні.

Але чим далі писалося в зошиті, тим бруднішими ставали сторінки, кривішими літери. А як переходило за половину, тут вже невідомо що діялось. Літери починали начеб стрибати — то вилазили зверху на лінійку, то стрибали під лінійку, робилися ніби горбаті.

Костику й самому бридко було дивитися на зіпсований зошит. І він, не дописавши до кінця, лишав його й брався за новий. Але з новим зошитом виходило те ж саме: знову мазанина, криві літери. Й знову доводилося брати новий.

Якось тато зупинився біля столу, за яким готував уроки Костик, взяв у руки відкинутий зошит.

— Бачу, синку, не цінуєш ти людської праці, — сказав він.

— Яка праця? — заперечив син. — Копійки зошит коштує.

— Копійки... — покивав з докором головою тато. — А чи знаєш ти, скільки треба докласти зусиль, аби такий зошит виготовити?

— Подумаєш, — мовив Костик. — Кілька аркушів зшити...

— А звідки ті аркуші беруться, ти знаєш?

— З паперу.

— Так, з паперу. А папір з чого роблять?

Костик мовчав.

— Папір з дерева виготовляють, — почав розповідати тато. — Отже, щоб зробити зошит, потрібно дерево спиляти. А щоб дерево спиляти, бензопилка потрібна. А пилку з металу роблять. Щоб метал отримати, треба спочатку руду знайти. Потім вивезти її з шахти на машинах, на поїздах. А машини й поїзди теж зробити треба.

— Так що на твоїй зошит сотні людей працюють. Геологи — руду шукають, сталевари — метал виплавляють, робітники — машини роблять, машиністи та шофери водять поїзди, самоскиди. А для тієї пилки, для самоскиду ще й бензин потрібен, виходить, і нафту з глибин землі треба добути.

Костик слухав тата й дивувався. Він ніколи не думав, що звичайнісінький зошит, який коштує в крамниці копійки, виготовляє так багато людей.

— А те дерево? — продовжував тато. — Воно росло, можливо, сто років, а його треба спиляти, завезти на фабрику, щоб папір для твого зошита зробити. У клітинку чи в лінійку. А ти допишеш зошит до половини й викинеш. І починаєш новий.

«Цікаво, — думав Костик. — Коли на звичайнісінький зошит працюють сотні людей, то як же на решту речей?» І він запитав:

— А штани мої теж багато людей робило?

— Так, синку, — відповів тато. — Спочатку треба було льон посіяти. Та доглядати льон, аби він виріс. Потім на верстатах нитки прясти. Фарбувати їх. З тих ниток тканину ткати. Потім на машинах з тканини штани шити. А верстати та машини знову ж таки — з металу роблять, а метал з руди. Всюди праця людська. Аби не вона, нічогісінько не мав би ти, а жив — як первісна людина в печері.

Костик окинув поглядом свій стіл. На ньому лежали підручники, зошити, кольорові олівці, ручка, лінійка. Він взяв у руки лінійку. І раптом

уявив, скільки людей виготовляли це нехитре приладдя. Обережно поклав лінійку на стіл, підсунув до себе недописаний зошит. І твердо вирішив — доки цього не допише, нового не почне.

Арабей Лідія

Сім кольорів щастя

Жила на світі добра і весела дівчинка Настуся. Вона дуже любила цей світ: квіти, метеликів, пташиний спів, річку, що вигравала сонячними зайчиками, зелену травичку, тепле і веселе сонечко, зоряне небо і все-все... А ще з великим захопленням дивилася на веселку, бо їй здавалося, що вона була жива і завжди кликала Настусю до себе. От якби ж то можна було пробігти по веселковому місточку, що часом перекидався над великою річкою! Та місточок над рікою висів недовго, і дівчинка знала, що не встигне добігти до нього, бо річка була далеченько. Але пробігти по такому гарному кольоровому місточку дуже хотілося. Настуся думала, що колись її мрія, може, й здійсниться, бо бабуся не раз казала, що коли дуже чогось хочеш, то це може збутися, а дівчинка дуже цього хотіла. Та не все так просто у житті буває, так не раз казала мама. Настуся продовжувала мріяти і сподіватися. Бо ж дідусь колись говорив, що мрії збуваються лише у добрих людей. Дівчинка була доброю. Вона всім допомагала, нікого не кривдила, була слухняною, тому сподівалася, що її мрії здійсняться.

Одного разу в літню пору після грози, яка кидала вогняні стріли і такі громовиці, що всі аж тремтіли зі страху, на все небо розкинулася чарівна веселка. Вона вигравала сімома дивовижними кольорами і була така яскрава, що всі люди із захопленням дивилися на неї. А Настуся була просто приємно вражена цим незвичайним дивом. Вона не могла натішитися цим видовищем і вирішила побігти на луг, щоб сплести собі такий самий веселковий віночок з квітів.

У її бабусі було багато різноколірних стрічок, бо вона шила сукні для дівчаток і часто оздоблювала їх кольоровими стрічками, тому Настуся

вибрала такі, що відповідали кольорам веселки. Це було зовсім неважко, бо сьогодні веселка дарувала свої кольори людям і дівчинка їх добре розрізняла. Настуся попросила в бабусі дозволу взяти стрічки і побігла в поле. Там було мокро після дощу, але дівчинка не відчувала цього, хоч заросились і сукня, і ніжки. Вона збирала квіти, вплітала їх у вінок разом з такими самими стрічками і захоплено співала веселі пісеньки. Червоних, оранжевих та жовтих квітів було багато, та й зеленого не бракувало, блакитні незабудки росли поблизу води, а сині волошки — в житі. От тільки фіолетового не було поруч, тому дівчинка забрела аж до великої річки і там знайшла ці квіти, хоч і не знала, як вони звуться. Але це не біда. Бабуся знає всі рослини. У Настусі вийшов такий гарний вінок, який ще жодного разу не виходив. А стрічки, вплетені разом з квітами, дівчинка зв'язала до купи і вийшла чудова шапочка. Вона одягла веселкову шапочку на голову, за плечима розвівалися стрічки. Це було так приємно, що дівчинка почала кружляти, а потім радісна і задоволена побігла до великої річки, що виблискувала золотом від заходу сонечка і була просто чарівною! На березі вона зупинилася. Ще жодного разу Настуня не заходила так далеко, і їй стало трішечки страшно. А раптом не втрапить назад? Та ні, вона знає дорогу додому! Настуня стояла на березі ріки і була схожа на веселку. Вона щасливо усміхалася і любила весь світ.

І враз перед нею над великою річкою перекинувся незвичайний чарівний веселковий міст. Він вигнувся величезною дугою над золотою від сонця рікою і заграв усіма кольорами райдуги, та так гарно, що здавався живим і кликав Настусю до себе. Вона була вражена, захоплена, здивована, але охоче ступила на кольоровий міст. Її мрія здійснилася! Вона була на сьомому небі від щастя, зробила крок, другий і стала легенька, немов пір'їнка. Настуся вже не йшла, а бігла по чарівній веселці все вгору і вгору. Все навколо було чарівне, незвичайне, напрочуд гарне і дивне. На самій вершині мосту назустріч дівчинці йшла дивовижна веселкова Фея, ні — це була жива Веселка, вона сяяла всіма кольорами і весело усміхалася дівчинці. Дівчинка чемно привіталась, і Фея-Веселка взяла Настусю за руку.

— Ти хочеш у казку? — спитала Фея-Веселка.

— Хочу, хочу! Я давно мріяла про це! — вигукнула дівчинка.

— Тоді ходімо. Але подорож буде важкою. Приготуйся до випробувань.

— Я готова. А що треба робити? — про всякий випадок спитала Настя.

— Я скажу. Але ти спочатку дай мені відповідь на таке запитання: Для чого людина приходить у цей світ?

— Бабуся казала, що людина приходить на Землю для добра. Вчителька також завжди нам повторює те саме.

— Це добре, моя дівчинко, що ти це знаєш, отже, ти зможеш виконати своє завдання — творити добро для інших.

Так сказала Фея-Веселка і, доки вони йшли кольоровим мостом, почала розповідати.

Колись давно у чарівному місті, над величезною річкою, в іншому вимірі жили чудові веселкові люди, дуже схожі на вас. Вони були дуже добрі, працьовиті, ніколи нікому не чинили зла, і тому над їхніми головами сяяла веселка, яка вигравала всіма барвами. Одні кольори у когось світилися яскравіше, другі — тьмяніше. Це свідчило про те, що всі вони були щасливі. Бо щастя має свої кольори. Та одного разу в це місто пробрався якимось чином злий Чаклун. Він хотів заволодіти щастям. Для цього йому потрібно було відібрати у веселкових людей усі кольори. Це було надзвичайно важко зробити, і хоча Чаклун дуже старався, йому мало що вдавалося. Люди були добрі, вони на будь-яке зло відповідали добром, не піддавалися злим чарам. Вони жили за правилом: «У тебе — каменем, а ти — хлібом». Довго сушив голову Чаклун, і одного разу йому спало на думку забрати у деяких дітей по одному кольору щастя назавжди і з них сплести собі тугу косу, прижививши її до своєї голови. У такий спосіб він позбавить тих людей щастя, а сам стане щасливим. Щоб позбавити щастя дітей, йому довелося зробити чимало зла добрим людям, але він свого досягнув. Незабаром над головами деяких дітей почергово почали згасати веселкові кольори, а на тому місці з'являлася чорна дуга. Такого веселкові люди ще не бачили і дуже засумували, тому що вони

нічим не могли зарадити бідним дітям. У місті почалася біда, стало пропадати щастя. Почали тьмяніти кольори над головами всіх людей, і щастя почало їх покидати. Чаклун смяв від радості. Біда інших приносила йому щастя. Веселкові люди тепер мали загинути, бо вони могли жити лише доти, поки над їхніми головами світилися веселкові кольори. А тим часом Чаклун забирав у дитини останній колір.

Треба було поспішати. Тому Фея-Веселка прийшла на допомогу. Вона мала знайти земну дитину, яка б поділилася своїм щастям з іншими і таким чином врятувала б усіх веселкових людей. Дитина повинна творити добро своїм чистим і добрим серцем.

Так про все це розповіла дівчинці Фея-Веселка і пильно подивилася Настусі в очі. Дівчинці було дуже шкода нещасних дітей і всіх веселкових людей, аж їй на очі навернулися сльози. Але що вона може вдіяти проти злого Чаклуна, що вкрав щастя у дітей та й в усього веселкового люду? Чим вона може допомогти? Але дівчинка погодилася, тому що серце їй підказувало, що треба творити добро. Вона дала згоду, бо їй дуже хотілося допомогти.

Вони зійшли з веселкового мосту і опинилися на дивній землі. Все було вкрите яскравою зеленню, немов щойно настала весна. Було багато дивних квітів, але кольори в них були невиразні. І, о диво! Тут були чорні квіти, їх було багато-багато. Що це? Було страшно на них дивитись, усе немов у жалобі. А Фея побачила здивування Настусі і сказала, що це разом з людьми почала вмирати і природа. Дівчинка була дуже вражена. Вона вирішила допомогти. Але як? Тільки хотіла запитати у Феї-Веселки і вже повернулася до неї, як раптом веселковий міст розтанув, наче його й не було, і Фея-Веселка також... Що робити?

І тут вона побачила маленьку дівчинку, яка сиділа над річкою і кудись дивилася у далечінь. Над нею ледь помітно світилася веселка, але замість червоного кольору була чорна дуга. Очі у дівчинки були незрячі. Вона була така нещасна, що навіть важко передати словами. Настуся підійшла і

заговорила до дівчинки. Та схлипнула і сказала, що нічого не бачить, усе чорне-чорне і їй дуже страшно, вона боїться Чаклуна, що забрав у неї червоний колір щастя. А коли цей колір був у неї, тоді вона бачила всю красу світу, відчувала радість і була щаслива. Настусі дуже шкода було дівчинки, і вона згадала про свою веселкову шапочку. Вона зняла її зі своєї голівки і вийняла червоні маки, що вогниками палахкотіли у віночку, і червону стрічку. Настуся підійшла до дівчинки і вплела у її чудові коси стрічку з маками, щоб хоча чим-небудь звеселити дівчинку. Вона все це зробила з такою ширістю і любов'ю, що враз сталося диво. Дівчинка торкнулася своїми руками маків, і над її головою почав легенько засвічуватися червоний колір краси і любові, а стрічка зігнулась і витіснила чорну дугу! У веселковому світлі яскраво запалав червоний колір. А маленька веселкова дівчинка широко розплющила очі — вона знову побачила світ. Це було диво. Настя зрозуміла, що повинна робити. А веселкова дівчинка взялася їй допомагати. Вони пішли до міста.

По дорозі йшов хлопчик, він то щось кричав, то замовкав і зупинявся. Настуся звернулася до хлопчика, але він її не чув, бо Чаклун украв у нього щастя чути звуки. Над його головою ледь помітно світилася веселка, що не мала синього кольору, а замість нього була широка чорна дуга. Веселкова дівчинка торкнулася його руки, він сумно подивився на неї, а потім поглянув на Настусю і поглядом спитав, чого вони хочуть. Дівчинка не могла йому пояснити, бо він нічого не чув, йому так само було страшно, як і всім, у цьому місті. Але Настя вийняла зі своєї шапочки сині волошки і синю стрічечку і обв'язала нею його голову, а кожне вушко уквітчала волошками. Хлопчик здивувався, але раптом почув слабенький звук пісеньки, що йому співала пташка. Він притиснув квіточки до своїх вух і не відпускав. Тим часом над його головою почав світитися синій колір щастя, а стрічка перестала бути стрічкою, витіснила чорну дугу і засвітилась яскраво-яскраво! Хлопчик засміявся від радості, до нього повернувся слух, щастя чути звуки!

Очі хлопчика засяяли любов'ю і радістю. Тепер діти були щасливі. Вони ще швидше пішли до міста, щоб робити добро іншим.

Веселкові діти вели Настусю до нещасних дітей, а вона дарувала їм Зі свого віночка квіти та стрічки. Кожна стрічка витісняла з веселки Чорну дугу і перетворювалася на яскраве світло. Так вони прийшли до хлопчика, який нічого не відчував на дотик, бо Чаклун забрав у нього щастя рухатись і відчувати, тому дитина лежала нерухомо, а їй так хотілося бігати і стрибати, відчувати дотик теплих матусиних і татусевих рук. Настуся подарувала дитині теплий жовтий колір щастя. Хлопчик встав, відчув ніжний і теплий дотик поцілунку і засяяв щастям. Потім усі діти зайшли до дівчинки, що втратила смак, і подарували їй оранжеві квіти і стрічку разом з оранжевим апельсином, що його вона з апетитом з'їла. Втрачений нюх повернувся до хлопчика із зеленою стрічкою і зеленою травичкою з Настиного віночка. А фіолетові дивні квіти, що їх назву дівчинка і не знала, принесли щастя здійснених надій і мрій. Тільки цей колір ще не міг засвітитися на повну силу, бо не всі мрії ще здійснились у цьому дивному і чарівному світі. Тому він світився ще досить тьмяно.

А діти поспішали, бо останнє завдання було найважче. Тепер їх разом з Настусею було семеро. Вони повинні були врятувати небесний колір — щастя жити! А життя згасало у дитини, бо Чаклун забирав його поступово, щоб одержати задоволення. Це для нього було непросто, тому він не відходив від дівчинки, у якої забирав щастя жити. Та й Настусині незабудки, що залишилися від її веселкового віночка, почали в'янути, бо довго були без води. А на голівках у дітей подаровані квіти палахкотіли дивним вогнем. Лише блакитний колір у всіх дітей ставав все слабшим і слабшим у веселковому світінні.

Чаклун дрімав, сидячи над хворою дівчинкою, у якої веселка вже майже не світилася над головою. Зненацька сон його вже зовсім здолав. І він безпечно захропів. Тоді до цієї дівчинки підкралася Настуся і поклала їй на голівку блакитні незабудки, ніжні квіти, які ввібрали в себе колір спокійного

неба, що символізує життя. А ще Настуся перев'язала її голівку блакитною стрічкою. А сама тихенько почала пробиратися до виходу. Діти, мов заворожені, стояли біля дверей і міркували, що робити далі. Над дитиною почало з'являтися блакитне світло, немов ранок прокидався над світом, а блакитна стрічка витіснила чорну дугу і раптом спалахнула таким яскравим світлом, що Чаклун прокинувся, схопився від несподіванки, бо подумав, що то блискавка. А коли він отямився, то зрозумів, що його старання були марними, дівчинка ожила і, поки він роздумував, що робити, вона підхопилась і миттю чкурнула до дверей і разом з іншими почала втікати. Довго вони бігли, а Чаклун за ними, щоб наздогнати. І враз сталося велике диво. Над усіма людьми яскраво засвітилися веселки, тепер і фіолетовий колір горів дивно і яскраво, бо здійснились усі людські мрії, у кожного було те, про що він мріяв, чого хотів найбільше у житті! А ще у кожному кольорі світилася велика людська любов, на землі був мир і спокій, поміж людьми — злагода, а веселки палахкотіли так яскраво, що осліпили Чаклуна, і він уже не бачив дороги. Не допомогли і його чари, бо він спіткнувся і впав з високої кручі, а звідти покотився у річку, яка понесла його з цього виміру в далекі краї, де жили такі самі злі й нікчемні чаклуни, що не вмiли творити добро, а тому не мали щастя. Над їхніми головами ніколи не світилася веселка, а були лише чорні хмари зла.

Зате тепер у Настусі над головою також засвітилася веселка, як і в інших людей. А це тому, що вона зробила добро для інших, врятувала всіх від загибелі і повернула їм щастя. Та й сама Настуся була дуже щаслива. Більшого щастя, ніж це, вона ще ніколи не відчувала. Адже здійснилася її давня мрія — вона бігала по веселці і творила добро, ділилася своїм щастям з веселковими людьми! Тепер вона зрозуміла, яке це щастя творити добро.

Веселкові люди зібралися на березі великої річки, вони не могли надякуватися маленькій Настусі за врятоване щастя. Раптом дівчинка згадала про чорні квіти, що бачила на березі річки. Вона придивлялась, але їх ніде не було. Все цвіло дивними кольорами, та чорних поміж них не було і сірих

також. Це тому, що і природа стала щасливою і веселково зацвіла. Веселкові люди довго не відпускали маленьку Настусю, яка своєю любов'ю і добротою повернула всім щастя. Та з'явилася Фея-Веселка, взяла дівчинку за руку і знову повела на веселковий міст через велику річку. Настуся була дуже рада, щаслива і вдячна за таку незвичну казкову пригоду Феї-Веселці. Дівчинка зрозуміла, що найбільше щастя для людини — це робити щасливими інших. У такого щастя відразу сім яскравих кольорів. Це веселкове щастя! Вона ніколи в житті не забуде того, що сталося, і завжди пам'ятатиме, що людина приходить у цей світ, щоб творити добро. Пам'ятайте про це і ви, діти. І творіть добро на Землі, щоб над вашими голівками завжди світилася веселка

щастя. А щастя має, можливо, і більше, ніж сім кольорів. Як ви гадаєте?

У місті, де живуть веселкові люди, тепер панує щастя. Всі живуть у повній гармонії, а злий Чаклун уже ніколи не проникне на його територію, бо втратив силу чар, а тепер став зовсім нещасний. Бо щасливим треба вміти бути, а він не вмів та й не хотів. Він хотів бути щасливим на чужому нещасті. Не можна побудувати своє щастя на нещасті інших.

У веселоньки згори ви візьміть всі кольори,
Квіточки такі знайдіть і віночок з них сплетіть,
І над вами хай чудово сяє щастя веселкове!

Казка про веселку

Жила-була маленька дівчинка Катюша. Вона була дуже допитлива, їй все було цікаво. Через це вона весь час потрапляла в дивовижні історії. На цей раз з нею сталося ось що.

Одним літнім днем Катюша гуляла на вулиці і раптом побачила, що раптово потемніло, піднявся вітерець, набігло багато хмаринок, сонечко зникло, і пішов дощик.

- Як цікаво – подумала Катюша, – чому ж йде дощик! Напевно, тому що сірі хмари закрили сонечко!

Тільки вона про це подумала, як до неї звернулася маленька крапелька.

- Привіт! Мене звать Капелька. Давай дружити! Я прилетіла з он тієї сіренької хмаринки!

- Давай! – Відповіла Катюша – а розкажи, чому йде дощик?

- Дощик іде, бо хмари, які ми бачимо на небі складаються з води, і ця вода потрапляє на землю у вигляді маленьких крапельок! Але я хочу тобі показати щось інше, ще цікавіше! Дивись!

У цей момент дощик закінчився, виглянуло сонечко, і в небі з'явилася різнобарвна дуга. Вона була дуже красива і світилася різними фарбами.

- Ось це чудо! – Вигукнула Катюша. – Що це?

- Це – ВЕСЕЛКА! – Сказала Капелька.

- А можна на неї як-небудь потрапити і розглянути ближче? – Запитала Катюша.

- Звичайно, я віднесу тебе туди! – Відповіла Капелька і підхопила Катюшу.

В одну мить Катюша і Капелька виявилися вгорі на веселці. Вона була незвичайна. У неї було сім кольорів, один яскравіше іншого! Катюші у що б то не стало, захотілося дізнатися, як називаються ці яскраві кольори, в які забарвлені смужки у веселки. І подружки опинилися на самій верхній смужці.

- Це Червоний колір — сказала Капелька — в цей колір забарвлено безліч предметів. Найсмачніші з них — це полуниця, малина, вишні, помідори, яблука. Ще різні квіти, метелики, навіть бантики в тебе у волоссі червоного кольору!

- Це Помаранчевий колір — переступаючи, продовжувала Капелька — це колір абрикос, моркви, апельсинів, гарбуза, навіть ластовиння на носиках і щічках у діток!

- Цей колір — Жовтий. У нього пофарбовано сонечко, зірки, деякі метелики і квіти, лимони, банани, дині, а ще маленькі курчата, пісок і соняшники!

- Зроби ще крок, і ти опинишся на смужці Зеленого кольору — кольору лісів, полів, весняної листя, трави, ще огірків, капусти і кабачків, агрусу і кавунової кірки.

- Наступний колір — Блакитний. Це колір неба, волошок і незабудок

- Це — Синій. Колір морів і океанів, річок і озер

- А це останній колір — Фіолетовий. Колір фіалок, ожини, слив, смородини і баклажанів.

- Як шкода, всі кольорові смужки у Райдуги закінчилися! — Засмутилася Катюша.

- Ти не переймайся! — Поспішила втішити Капелька — адже навколо тебе все таке різнобарвне, і ти зможеш в усьому побачити частинку веселки, а іноді й саму Веселку! А тепер мені пора на хмарку!

- Спасибі, Капелька! Прилітай ще, я буду чекати тебе і обов'язково запам'ятаю всі кольори такою яскравою і цікавою Райдуги! —

Крикнула услід летить крапельки Катюша.

З тих пір, коли на небі з'являється Веселка, обличчя Катюші світиться від щастя, адже вона вивчила всі її кольору!

Зелена казка

Літо скінчилося, настав час холодних дощів та пронизливого вітру. За-метушилася фея зеленого кольору залишати землю і ненароком загубила свою смарагдову чарівну паличку. Упала паличка у двір однієї дівчинки, за-котилася під кущ. Зазеленів кущ свіжим зеленим листям.

Вийшла дівчинка у двір гуляти, аж тут кущ зеленіє, а під ним паличка смарагдова лежить. Підняла дівчинка паличку і випадково доторкнулася нею до своєї курточки. У ту ж мить стала вона зеленою.

— Оце так! Справжня чарівна паличка! Тепер я зможу пофарбувати в зелений колір усе, що захочу: іграшки, плаття і навіть рудого котика Муркотика, — радісно викрикнула дівчинка і заплескала в долоні.

Почула фея слова дівчинки і говорить:

— Це моя паличка, дівчинко. Без неї я не зможу землі нове зелене вбран-ня зшити.

— Якщо паличка в мій двір упала, значить вона моя, — настирливо мо-вила дівчинка і міцно стиснула паличку в руці.

Довго просила фея дівчинку, так усе даремно. Довелося феї без палички до мами своєї — різнобарвної веселки повертатися. Вислухала мама-веселка доньку і відповідає їй:

— Не засмучуйся, я придумаю, як твоєму горю зарадити. А ти лягай поки, відпочинь.

Уклала мама-веселка дочку і полетіла до сонечка. Простягнуло добре со-нечко веселці своє золоте проміннячко, і опустилася вона на ньому прямо у двір до дівчинки. Бачить веселка, прямо перед нею сидить на зеленій лавочці зелена дівчинка в зеленому платті із зеленим красивим бантом на голові, а з її очок зелені слізки крапають. Поруч із нею жалібно нявчить пухнатий зелений кіт.

Запитує в дівчинки ласкаво мама-веселка:

— Що сталося, дівчинко? Чому ти так-гірко плачеш?

Дівчинка побачила добру різнобарвну веселку і сказала:

— Я доторкалася до кожної речі чарівною смарагдовою паличкою, і на моїх очах усе ставало зеленим. Спочатку я свої іграшки в земний колір пофарбувала, потім рудого котика Муркотика, а потім і себе. Ой, як же мені було весело! Але я не хочу назавжди залишатися зеленою, і кіт Муркіт теж не хоче. Я хочу повернута всім колишні кольори, але в мене нічого не виходить.

— Горю твоєму зарадити неважко, — мовила добра веселка. — Проведи зеленою паличкою по моєму різнобарвному містку. Стане тоді паличка різнобарвною і поверне всьому колишні кольори.

Зробила дівчинка все, як добра веселка їй порадила. Не пройшло і години, як усе знову стало таким, як колись.

Потім доторкнулася веселка смарагдовою паличкою до зеленого кущика у дворі дівчинки, і знову чарівна паличка стала зеленою.

— Прощавай, дівчинко, час мені повертатися до моєї дочки! — сказала веселка і зникла, показавши на прощання свою різнобарвну дугу.

Помахала дівчинка веселці долонькою, озирнулася по сторонах і сказала радісно:

— Як добре, що на землі так багато різних фарб!

М. Скребцова

Казка про геометричні фігури

На краю світу дуже давно була країна Математика. А була вона зовсім маленькою. Всього кілька міст.

І міста в цій країні були особливими. В одному жили цифри, в іншому знаки, у третьому геометричні фігури.

От ця історія відбувалась саме в третьому місті.

Кожна фігура, яка тут жила, була унікальною. І ніхто з мешканців цього міста ніколи не хотів зайняти місце іншої. У Трикутника було найбільше

прихильників, адже саме з трикутників можна зробити квадрат, прямокутник чи ромб. Навіть пихата Трапеція з повагою ставилась до старого і мудрого Трикутника. А його молодші шанувальники Квадрат, Ромб і Прямокутник завжди питалися в старого вчителя поради.

З іншого боку вулиці жили Коло, Овал і Еліпс.

Та найцікавішими фігурами міста, яких всі дуже любили за веселу вдачу, були Серце і Зіронька. Ці подружки не давали сумувати нікому в місті. Були вони нерозлучними і всі дні та вечори проводили на вулиці. Вдень порівнювали хмарини з фігурами, а ввечері спостерігали за небесними зірками і сперечались, яка з них сяє яскравіше.

Ось так і проходило життя у цьому містечку, поки одного ранку не сталося біди.

Коло вирішило зайти до свого сусіда Еліпса, а того не виявилось вдома.

- Де ж він може бути? - питали один одного фігури на площі міста.

- Куди він подівся?

- Його й замінити не можна. З двох кіл ніколи не вийде еліпса. Та й з Овала теж. Хіба що він поправиться, - сказало Коло.

- Висновок один. Треба йти й шукати нашого товариша, - сказав Трикутник.

- Але де? Але як? - заклопотались Серце і Зіронька.

- За містом, - відповів трикутник.

Всі зібрались біля місцевих воріт. Ніхто з фігур вже й не пригадував, що твориться за межами їхнього міста. Вони ж так давно тут оселилися.

Але йти довго не довелось. За кілька кроків від воріт фігури побачили Еліпса.

Всі так зраділи, що кинулись йому назустріч.

- Де ж ти був? - питалися друзі. - Як же ми без тебе?

І ось що розповів їм Еліпс. Він був місцевим вченим і дуже любив читати. От в Історії Математики кілька днів назад він знайшов повідомлення

про старого Кута, який приймав участь у створенні їхнього міста, а потім переселився до лісу, де мав змогу бачити різних тварин.

От Еліпс і вирішив перевірити, чи правда все це.

- І як, знайшов? - поцікавились Зіронька з подругою.

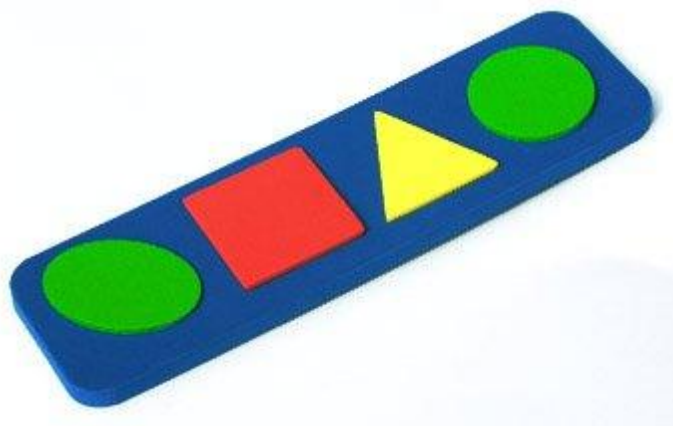
Навіть Трапеція зацікавлено нагнулась у бік Еліпса.

- Так. Але дорога до того лісу така довга і важка, що Кут запропонував мені заночувати у нього. І я погодився, - відповів той. - Дідусь Кут багато чого цікавого мені розповів, тому я й затримався. Тепер я частіше його провідуватиму.

- Добре, що ти повернувся, - сказали фігури і пішли на площу міста.

Їм ще треба дослухати розповідь Еліпса до кінця. Але це можна зробити й поблизу рідного дому.

Марія Солтис

Пригоди у Цифровому місті

Другим містом у Країні Математиці було Цифрове містечко. А мешканців у ньому було всього лише десять. Найстаршим був круглий Нуль. Але він був таким старим, що оселився в найдальшому будинку міста і нікуди звідти не виходив. Інші цифри жили по периметру великої квадратної площі. Парні цифри жили з одного боку, а непарні – з другого. І всі вони поважали Одиницю. Бо, хоч вона і була самою худю й маленькою, та з нею

можна було проводити всі прості математичні операції - додавати, віднімати, множити і ділити.

Пройшло кілька років і Одиниця так запишалась своїм становищем, що ходила по місту з задертою головою і всі повинні були з нею вітатися. Дев'ять інших цифр не знали, як це змінити. Адже вони все це затіяли давним-давно. Вони пішли до нуля питатися поради. Спочатку бігла Двійка. А чого бігла? Бо схожа була на коня. От тільки з коротесенькими ніжками, тому біг дуже нагадував стрибки. Далі поважно перевалювалась Трійка. Вона була подібна на іграшку-неваляшку, але трохи поламаною, більше схожою на іграшку була Вісімка. Четвірка, наче перевернутий стілець. Але її довгі ноги несли свою господиню дуже швидко.

Сімірка була схожа на великого птаха. Мабуть, журавля. Наче близнюки, ззаду прямували Шістірка і Дев'ятка. От тільки одна була віддзеркаленням іншої. А Пятірка? Вона йшла позаду Двійки. А на що вона була подібна?

Цифри зібрались перед будинком Нуля. А що він сказав: - Важливі всі цифри. І хоч Одиниця - сама популярна цифра, але вона ніщо без решти. Сама Одиниця не складе всі числа у світі. Тому хочу запропонувати перестати з нею розмовляти. А для Одиниці це стане уроком. Кілька днів цифри не звертали увагу на найменшу мешканку міста. А Одиниці через це стало дуже самотньо. Ніхто з нею не вітався, ніхто не розмовляв. Тому наступного ранку ця пихата цифра сама почала зі всіма вітатися. Адже всі цифри

потрібні.

Ігри з кольорознавства

Молодший дошкільний вік

Гра 1. «Давайте знайомиться» - жовтий.

Мета: ознайомити дітей з кольором. Вчити знаходити колір за зразком і назвою.

Обладнання: аркуш паперу білий, розмір А 4, предмети жовтого кольору (площинні та об'ємні), гномик у жовтому одязі («Жовтий»), олівці жовтого кольору.

Хід гри:

В гості приходять гном. Педагог знайомить дітей з гномом, розповідає, що його звать «Жовтий». Живе він у жовтій країні. Гном приносить дітям предмети тільки жовтого кольору. Діти викладають предмети на білих аркушах, розглядають їх і обводять олівцем жовтого кольору. Педагог проводить з дітьми гру «Знайди такий же», де діти вибирають предмети жовтого кольору за зразком.

Вправа «Раз, два, три, жовтий принеси» - діти в навколишньому просторі знаходять предмети жовтого кольору за словесною вказівкою.

Аналогічно проходить ознайомлення з усіма основними кольорами.

Гра 2. «Кольорове лото».

Мета: закріплювати вміння дітей впізнавати і називати кольори.

Обладнання: 4 карти, 32 картки з предметами основних кольорів.

Хід гри:

Дітям пропонуються картки, розділені на дев'ять квадратів. У середині квадрата зображена кольорова пляма. Ведучий показує картку і називає (наприклад, - червоний прапорець). Дитина, на карті якої знаходиться червона кольорова пляма, забирає цю картку. Виграє той, у кого все порожні квадрати будуть заповнені.

Гра 3. Конкурс для батьків на кращу казку про «Білокраску і гномів».

Мета: прилучити батьків до закріплення знання квітів у дітей.

Запропонувати батькам придумати разом з дітьми казку, яка починається так:

«Жила-була Білокраска і зустріла вона різнокольорових гномів».

За представленими казкам можна зробити інсценування, використовуючи в костюмах «чисті» кольори (білий, жовтий, червоний, синій і т.д.)

Гра 4. «Хто в будиночку живе?»

Мета: закріплювати походження рожевого, блакитного, сірого кольору; розвивати логічне мислення.

Обладнання: будиночки рожевого, блакитного, сірого кольору; гномики червоний, білий, чорний, синій.

Хід гри:

Згадати з дітьми, як на занятті отримували рожеву, блакитну, сіру фарбу. Дітям пропонуються будиночки, в які треба розселити гномів у кольоровому одязі.

Рожевий будинок - червоний і білий гноми,

Блакитний будинок - синій і білий гноми,

Сірий гном - чорний і білий гноми.

Середній дошкільний вік

Гра 1. «Збери поїзд».

Мета: розвивати логічне мислення, увагу, вчити підбирати предмети в певній колірній гамі.

Обладнання: ігрове поле.

Попередня робота:

Виготовити ігрове поле – взяти альбом з пружинами, по горизонталі розрізати його на три частини довжиною кожна по 10 см. На кожній частині намалювати:

1 - паровозики різного кольору,

2-3 - вагончики різного кольору.

Однакові за кольором частини переплутати.

Хід гри:

Дитині пропонується ігровий блок з переплутаними частинами. Вирішується ігрове завдання: зібрати поїзд у подорож. Необхідно підібрати для поїзда вагончики відповідного кольору.

Ускладнення гри – додати деталі іншого кольору (наприклад, жовті вагони з червоним дахом).

Старший дошкільний вік

Гра 1. Пригости гномів фруктами і овочами.

Мета: закріплювати знання колірного спектру у дітей.

Обладнання: гноми жовтий, червоний, зелений, синій, фіолетовий, оранжевий.

Набір фруктів: слива, апельсин, лимон, банан, яблуко червоне і зелене, груша, виноград:

Набір овочів: баклажан, перець червоний, жовтий, зелений; морква, помідор, огірок.

Хід гри:

Гномики прийшли в гості. Дітям пропонують пригостити гномів фруктами (овочами). Як ви думаєте, які фрукти і овочі люблять гноми?

Наприклад, жовтий гномик любить банан, червоний - червоне яблуко.

Як ви думаєте, чому?

Діти пригощають гномів.

Гра 2. Кто в якому вагон їде?

Мета: закріплювати знання дітей про походження колірних відтінків у кольорах. Розвивати логічне мислення, увагу.

Обладнання: паровозик розфарбований кольорами веселки, вагони - помаранчевий, блакитний, фіолетовий, жовтий, зелений, червоний, синій.

Гномики - 4 жовтих, 4 червоних, 5 синіх і 1 білий.

Хід гри:

Дітям пропонують паровозик, який повезе гномиків в подорож. Завдання дітей – розсадити гномів по вагонах, враховуючи колірну гамму. У кожному вагоні повинно бути по два гнома.

Ігри зі звичайним папером

Рекомендації для батьків:

- Підготуйте коробки з — під взуття, соку, молока тощо, обгорніть їх кольоровим папером.

- Із різнокольорового паперу зімніть кульки різного розміру. З цим завданням справиться і ваш малюк.

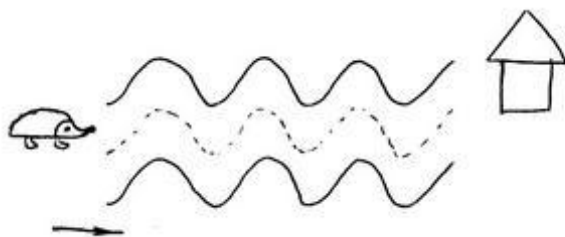
- Покажіть йому, як опускати кульки в коробку. Називайте кожного разу колір кульки та коробки. (Беру червону кульку. Опускаю її в червону коробку). На початку заняття не слід використовувати більше ніж два кольори.

- Якщо використовувати більші розміром коробки — можна кидати кульки з будь — якої відстані. Можна познайомити малюка з фольгою, що збагатить тактильний досвід. З різнокольоровою фольгою можна робити ті самі справи.

Комплекс вправ для розвитку моторики руки старший дошкільний вік

Вправа №1

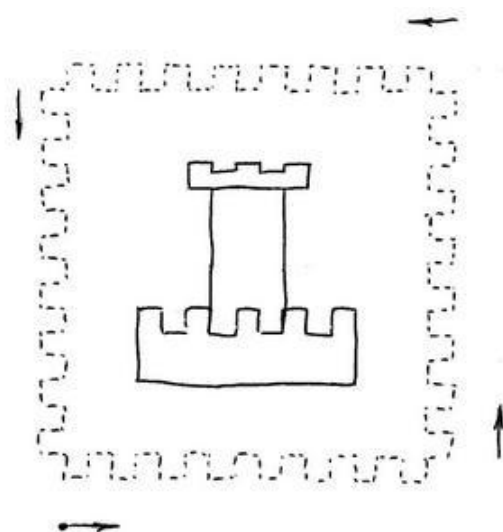
Вихователь пропонує дитині «пробігти по стежці», з'єднавши лінією зображення їжачка і хатинки. Дитині потрібно пояснити, що лінію необхідно проводити, не відриваючи ручку (олівець) від паперу.

Інструкція: Ти – їжачок. Тобі потрібно добігти до хатинки. Ти будеш бігти ось так (на малюнку-зразкові дорослий показує як треба бігти). Олівець повинен рухатись весь час на папері, не відриваючись від нього. Бігти треба рівно по стежці, щоб не звалитися у провалля.

Вправа № 2

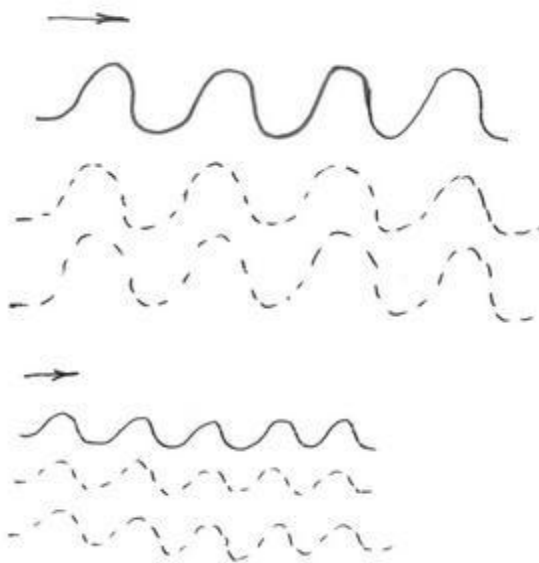
Вихователь пропонує дитині «побудувати» мур навкруги фортеці. Мур необхідно «будувати» не відриваючи олівець від паперу.

Інструкція: Ти будівельник. Тобі необхідно побудувати навкруги фортеці захисний мур. Спробуй не відривати олівець від муру до тих пір, поки не дійдеш до повороту.

Вправа № 3

Вихователь пропонує дитині намалювати за зразком спочатку «бурхливе» море, а потім спокійне.

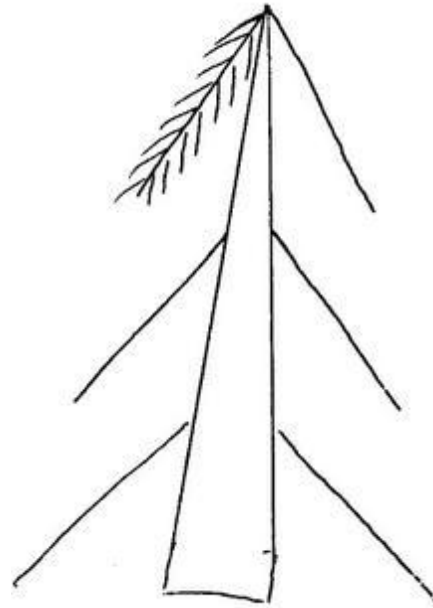
Примітка: Фрагментів «хвиль» може бути від 1 до 5 (важливо, щоб дитина не втомилася і в неї не зникло бажання працювати).

Вправа № 4

Перед дитиною дорослий кладе листочок паперу, на якому намальовано дерево. Дитині необхідно намалювати на дереві листочки. Можна уточнити, яка зараз пора року, якого кольору листочки в цю пору року, якої форми будуть листочки.

(вправа 4)

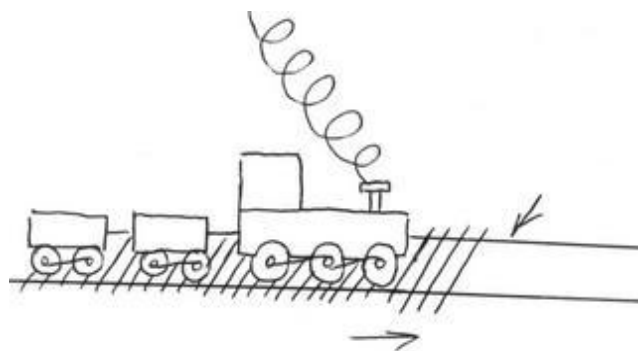
(вправа 5)

Вправа № 5

Інструкція: «Діти, ялинка захворіла, в неї обсіпалися майже всі голочки. Потрібно допомогти ялинці знову стати лісовою красунею. Візьми зелений олівець і намалюй на гілочках голочки. Намагайся малювати голочки за зразком».

Вправа № 6

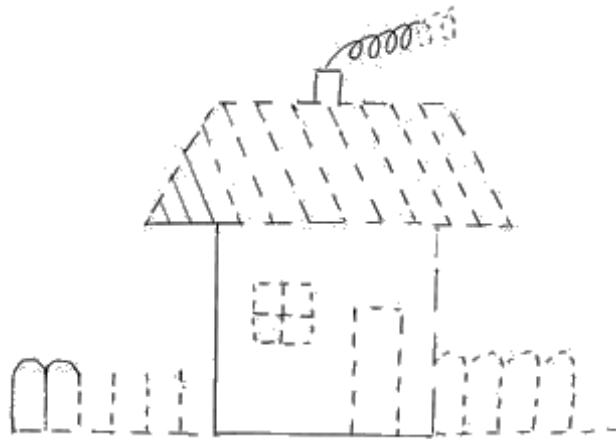
Вихователь кладе перед дитиною листок паперу, на якому намальований потяг.

Інструкція: «Для того, щоб потяг міг вирушити у дорогу, потрібно, щоб із труби пішов дим». Допоможи потягові, намалюй олівцем дим. Продовжи і залізничну колію, щоб потяг не зійшов із рельсів».

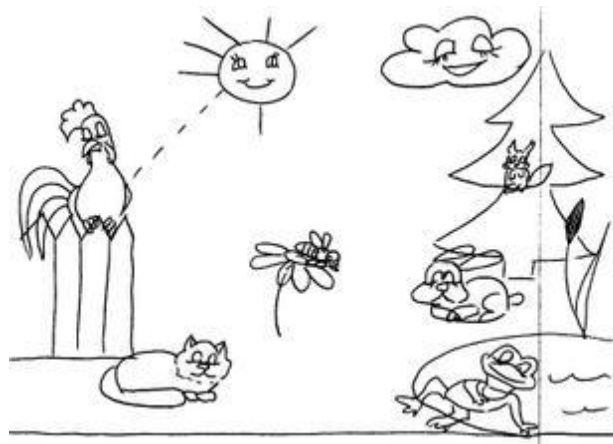
Вправа № 7

Інструкція: «Хитра лисичка зруйнувала будиночок зайчика. Допоможи зайчику відремонтувати будиночок. Затопи йому пічку, щоб із димаря пішов димок».

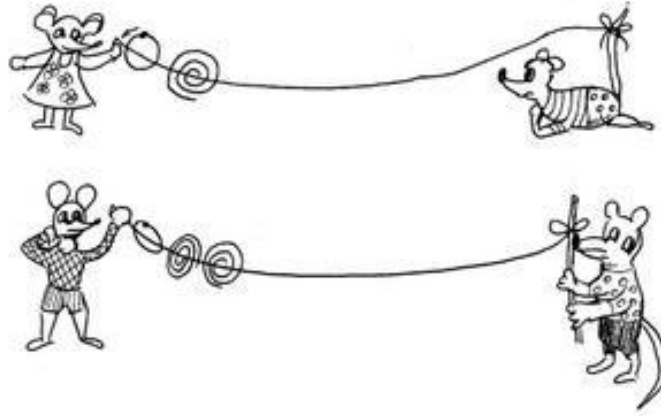
Вправа № 8

Інструкція: «Діти, допоможіть сонечку розбудити всіх, хто є на малюнку. Протягніть його промінці до кожної тваринки».

Вправа № 9

Інструкція: «Діти, допоможіть мишеням насушити бубликів».

Примітка: «бублики» можуть бути овали, круги, спіральки різних кольорів.

Вправа № 10

Інструкція: «Діти, намалюйте чарівні овочі та фрукти»

Вправа №11

Інструкція: діти, розгляньте малюнок. Зверніть увагу, що спочатку було сонечко, потім з'явилися хмаринки і пішов дощ. Намалюйте краплинки, які випали із кожної хмаринки, а потім почалася злива.

Покажіть куди падали б краплинки, якби був вітер (зліва, справа).

Цікавинки

про «папір»

1. Папір був винайдений в 105 році н.е.. китайцем, якого звали Цай Лунь. Він виготовив його з тутового дерева.
2. Найбільша кількість паперу виробляється в США, Канаді, Японії, Фінляндії і Швеції.
3. У Китаї до 875 року папір був дуже дорогий, а з 875 почав використовуватися в цілях гігієни.
4. 20% населення індустриально розвинених країн використовують 85% від світового обсягу паперової продукції.
5. Паперова промисловість сприяє виділенню газів, які викликають глобальне потепління.
6. Близько 25% всього сміття на планеті становлять паперові відходи та паперова продукція. Тільки в Москві за один рік утворюється 500 тис. тонн паперових відходів.
7. 15 років тому ринок туалетного паперу був оцінений майже в 3,5 мільярда доларів.
8. Громадяни Америки щороку отримують поштою близько 4 мільйонів тонн макулатури. Це виходить приблизно по 10 кг на кожного американця.
9. Середній європеєць щороку використовує близько чверті тонни паперу, а австралієць -130.
10. Вторинна переробка тонни паперу могла б заощадити 26 000 л. води, 3 м3 плодоносної землі, 17 дорослих дерев, 4000 кіловат-годин електрики.
11. Для повторної переробки паперу потрібно майже в 2 рази менше електроенергії, ніж при її виробництві.
12. При вторинній переробці викиди шкідливих речовин зменшуються на 70%.
13. Сам процес виробництва паперу - дуже складний і складається з 8-ми технологічних операцій.

14. Кожен рік середня британська родина викидає в сміття таку кількість паперу, для виготовлення якого вирубили 16 дерев.

15. Мільйон тонн паперу може вміститися в 14000 залізничних вагонів.

16. За останні 20 років попит на папір збільшився з 92 до 208 мільйонів тонн на рік.

17. Звичайний папір середнього розміру і щільності, яка використовується у більшості офісів, можна скласти 7 разів, не більше. І лише однієї американської школярці вдалося зробити це 12 разів! До цих пір ніхто не зміг повторити це рекорд.

18. У всьому світі щороку виробляється близько 350 мільйонів тонн паперу.

19. Найбільшу кількість паперу використовують навчальні заклади, фінансисти, юристи та чиновники. Для виробництва списаної ними паперу потрібно зрубати 17 хвойних стовбурів.

20. Товщина паперового аркуша становить 100 мікроміліметрів.

21. У Росії з макулатури виробляється 0,1% паперу, в той час, як у Японії - 65%, а в Європі - 50%.

22. Виявляється, енергетична цінність паперу така ж, як у картоплі. Адже вона містить 85% целюлози - складного вуглеводу, а також в ній міститься глюкоза. Це означає, що папір можна вживати в їжу.

Ось так! А здавалося, звичайна справа – папір ...

Глосарій

Афішная і квиткова — біла або кольорова, малозольная, слабоклеєва, машинної або односторонньої гладкості. Призначена для друку афіш, квитків, абонементних талонів, бланків способом високого друку.

Баритованная — біла або подцвеченная барвником товста папір з баритовим (з сірчаноокислого барію) покривним шаром, нанесеним на чистоцелюлозної, малозольна, висококлеєву основу підвищеної білизни для поліпшення якості поверхні. Використовується в якості основи фотопаперу.

Ватман — біла креслярський високосортний ручного відливу на основі механічно обробленого ганчір'я (легким полумаси) з поверхневою проклеюю. Відрізняється більшим опором до стирання і шорсткою поверхнею. Призначена для креслярських робіт, виконуваних олівцем, тушшю і акварельними фарбами.

Веленевий — біла писальний високосортний папір. Використовується для малювання мініатюр, пастельної живопису, графічних робіт, видань покращеного типу.

Верже — біла або кольорова чистоцелюлозний високосортний з водяними знаками у вигляді близько розташованих вузьких смуг, іноді пересічених, під прямим кутом до машинного напрямку, рідко розташованими смугами. Призначена для виготовлення подарункових видань, а також форзаців і суперобкладинок книг.

Газетна — 45-49 г/м², низькозольний, неклеєва, машинної гладкості, в композиції переважає деревна маса. Призначена для друкування газет і додатків до них, масових брошур способами високою і офсетного друку.

Для глибокого друку — біла 60-220 г/м², чистоцелюлозная, слабоклеєвая, високозольная, що володіє рівною зімкнутому (дрібнопористої) поверхнею, каландрированная. Призначена для друкування ілюстраціоно-текстових видань і образотворчої продукції.

Документна — на основі льнопенькових і бавовняних волокон, малозольная, висококлеєва, іноді з водяними знаками, довговічна, стійка до

механічних впливів. Призначена для друкування грошових знаків, облігацій, банківських чеків та інших документів.

Друкарська (для високого друку) — 50-70 г/м², на основі деревної целюлози або з додаванням 20-75% деревної маси, біла, малоклеєвая, среднезольная або підвищеної зольності, машинної гладкості, каландрирована або висококаландрирована. Призначена для друку текстової і ілюстраційно-текстової продукції. Папір з масою площі 40 — 50 г/м², чистоцелюлозна або з невеликим додаванням деревної маси, підвищеної зольності, малоклеєвая, каландрирована, з органічної прозорістю призначена для друкування довідників та інших книг з великою кількістю тексту.

Естампа — папір з обмеженою лінійною та залишковою деформації при зволоженні, призначена для друкування художніх гравюр.

Етикеточний — 45-120 г/м², малоклеєвая або клеєна, одне — або двосторонньої гладкості, однобічно крейдований, з обмеженою поверхневою поглинанням, лінійній деформації при зволоженні і згортуючість при односторонньому змочуванні водою. Призначена для друку етикеток способами високою і офсетного друку.

Картографічна — 85-160 г/м², композиція на основі деревної целюлози і з бавовняного лент (відходу бавовняного виробництва), малозольная, клеєна, машинної гладкості або каландрирована, міцна в сухому і вологому стані, підвищеної білизни. Призначена для друкування гідро -, топо -, географічних і інших карт та атласів офсетним способом.

Крафт-папір — особливий вид обгорткового паперу на основі дуже міцною, так званої, крафт-целюлози. Відрізняється високою механічною міцністю.

Крейдований — з пігментовано-клейовим покривним шаром (крейдованим), нанесеним на волокнисту чистоцелюлозную або що містить деревну масу папір — основу для отримання мікропористої і мікрошорсткою поверхні. Розрізняють одне — і дворазового крейдування з одно — і

двостороннім покриттям крейдованим шаром. Призначена для друкування одного і багатокольоровим образотворчої продукції, різних ілюстраційно-текстових видань способами високою, офсетного та глибокого друку. Різновид — тонка крейдований папір 60-70 г/м², призначена для видання масової ілюстраційно-текстової продукції способами офсетного та глибокого друку.

Обгортковий — світопрочная, чистоцеллюлозная або з вмістом до 40% деревної маси, клеєна, малозольная папір з невеликими усадкою і скручуваністю при односторонньому зволоження, каландрированная і машинної гладкості. Призначена для виготовлення обкладинок (140-200 г/м²) і склеювання палітурних кришок (80-120 г/м²).

Офсетний — 60-250 г/м², чисто целюлозна або з вмістом до 75% деревної маси, біла, клеєна, з хорошою стійкістю до поверхні вищипиванню, низькою деформацією при зволоженні, машинної гладкості або каландрированная. Призначена для друкування ілюстраційно-текстових видань і образотворчої продукції офсетним способом.

Писальний — біла або кольорова, 45-80 г/м², чистоцеллюлозная (з додаванням целюлози з бавовняного лент) або містить невелику частину деревної маси, клеєна, машинної гладкості або каландрированная. Призначена для виготовлення бланків, уніфікованих систем документації, паперово-білових виробів, паперів споживчих форматів, шкільних зошитів і т.п.

Форзацна — клеєна, средnezольная папір 80-160 г/м², чистоцеллюлозная, машинної гладкості або каландрированная, відрізняється підвищеним опором зламу, обмеженою скручуваністю після одностороннього зволоження. Призначена для виготовлення форзаців книг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське довкілля» / О. І. Білан, Л.М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 264 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; — К.: Видавництво, 2012. - 26 с.
3. Антонович Є.А., Захарчук Р.В. Чугай Р.В., Станкович М.С. Декоративно-прикладне мистецтво. - Львів: Світ, 1993.
4. Історія української культури /Заг. Ред. І.Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994.
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури /Ред, Яртіся А.В - Львів; Світ, 1994.
6. Нариси з історії українського мистецтва /Ред. В.Г. Заболотного. - К: Рад. Школа, 1976.
7. Нельговський Ю.П., Степовик Д.В., Членова Л.Г. «Українське мистецтво». - К.: Рад. Школа. 1-976.
8. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з мистецтвом витинанки: Методичні рекомендації /Укр. Ликова І.О., - К.: І СДО, 1995.
9. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з мистецтвом живопису. Упор. Підкурманна. -К.: РМК, 1991.
10. Халезова Н.В., Курокина Н.А., Пантюхина Т.В., Лепка в детском саду. -М.: Просвещение, 1986.
11. Чарівний світ живопису. Упор. БелкінаЕ.В.- К.: РМК, 1991.
12. Шавровська В. Майстер-клас – ефективна форма навчання педагогів / Валентина Шавровська // Дошкільне виховання. – 2009 - №6. – С.5.
13. Шрагіна Л.І. Технологія розвитку креативності. К: Шк. Світ, 2010